PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb postale I gruppo - Cena 70 lir | Leto XXV. Št. 218 (7412) | TRST, petek, 19. septembra 1969

ZASEDANJE GLAVNE SKUPŠČINE OZN

Nixon je govoril o aktualnih političnih vprašanjih v svetu

Politični opazovalci v New Yorku menijo, da je predsednik ZDA samo poudaril smernice ameriške politike in kako si ZDA zamišljajo ohranitev miru

NEW YORK, 18. — Na zasedanju glavne skupščine OZN je predsednik ZDA Nixon pozval vse člane Združenih narodov, naj posredujejo pri hanojski vladi, naj odstrani ovire na pariških pogajanjih in naj začne z resnimi razgovori. Poleg tega so bile glavne teme Nixonovega govora še vprašanje Vietnama in Bližnjega vzhoda ter sovjetsko-ameriška pogajanja za omejitev jedrskega oboroževanja. Nixon je govoril na glavni skupščini OZN danes dopoldne pred 126 delegati iz vsega sveta. Ko je Nixon prišel na govorniški oder, sta delegata Kube in Albanije zapustila dvorano. Ti dve državi nimata diplomatskih odnosov z ZDA.

To je prvi nastop Nixona v palači Združenih narodov, hkrati pa je tudi prvič, da je imel predsednik ZDA programski govor svoje delegacije v politični razpravi glavne skupščine.

V svojem govoru Nixon ni povedal nič novega. Politični opazovalci v New Yorku ugotavljajo, da je predsednik ZDA samo poudaril pred najvišjim mednarodnim telesom smernice ameriške politike in kako si ZDA zamislijo ohranitev miru v svetu.

Edina značilnost Nixonovega govora je ta, menijo politični opazovalci, da je prvič, da se je predsednik ZDA neposredno obrnil na Združene narode in jih pozval na sodelovanje pri iskanju dogovorjene rešitve vietnamskega vprašanja.

Glede Vietnama je Nixon dejal: «V imenu miru pozivam vse prisotne, da vložijo vse svoje diplomatske napore in prepričajo Hanoj, naj začne z resnimi in stvarnimi razgovori, da se napravi konec vojni». Nixon je nato izrazil upanje, da bo delo glavne skupščine zbudilo zanimanje v Hanoju in je dodal, da če bo prišlo do tega, »se bo vojna kmalu zaključila».

Nato je predsednik ZDA poudaril, da je njegova vlada pripravljena umakniti iz vietnamskega vojnega področja vse svoje vojake. Umik drugega kontingenta ameriških čet iz Vietnama, je dejal Nixon, je važen korak v tej smeri. Ob tej priložnosti je poudaril, da je njegova vlada pripravljena načeti katero koli stvarno pobudo za dosego miru. Takoj nato pa je dejal: «ZDA ne bodo nikoli sprejele rešitve, ki bi pristransko vsilila Južnemu Vietnamu politično bodočnost».

Krizi na Bližnjem vzhodu je Nixon posvetil manjši del svojega govora. Izrazil je obžalovanje svoje vlade za dejstvo, da se Sovjetska zveza premalo zavzema za mir na tem področju. Tudi glede Bližnjega vzhoda je Nixon samo ponovil dosedanjo uradno ameriško politično linijo in dejal, da na Bližnjem vzhodu ne more priti do miru na osnovi «bistvenih sprememb sedanje zemljepisne ureditve». Dejal je, da se kriza na Bližnjem vzhodu lahko reši samo na osnovi neprekinjene obveznosti prizadetih strank da hočejo mirno živeti druga poleg druge. Nato je Nixon dejal, da je treba omejiti dobavo orožja arabskim državam in Izraelu.

Glede položaja na Bližnjem vzhodu je treba omeniti, da sta se prav danes popoldne v New Yorku srečala ameriški državni podtajnik Sisco in sovjetski veleposlanik v Washingtonu Dobrinin.

Nixon je zatem govoril o pogajanjih za omejitev jedrskega oboroževanja in poudaril, da je to «najvažnejše vprašanje», pred katerim stoji danes človeštvo. Pri tem je dejal, da ZDA še vedno čakajo na odgovor Sovjetske zveze glede postopka in začetka dvostranskih razgovorov. Glede tega vprašanja pa politični opazovalci v New Yorku pravijo, da bo Sovjetska zveza kmalu odgovorila in pričakujejo, da bo sovjetski zunanji minister Gromiko sporočil odgovor Sovjetske zveze zunanjemu ministru ZDA Rogersu, ko se bosta sestala v ponedeljek v New Yorku.

Predsednik ZDA je nato poudaril, da ima njegova vlada namen začeti resna pogajanja s Sovjetsko zvezo brez presodkov in brez prevelikega optimizma, da se dejansko kaj doseže. V tej zvezi pa je Nixon opozoril glavno skupščino, da je treba biti pri tem previdni in da ni mogoče pričakovati, da bi sporazum o omejitvi jedrskega oboroževanja avtomatično pripeljal do miru. «Dosega miru — je dejal Nixon — je odvisna predvsem o rešitvi težkih političnih vprašanj, ki delijo svet».

Nato je predsednik ZDA v svojem govoru samo bežno omenil vprašanje odnosov med njegovo vlado in Ljudsko republiko Kitajsko in poudaril, da bodo ZDA iskreno začele razpravljati s Kitajsko, ko bodo njeni predstavniki zapustili «samovoljno izolacijo». Drugi del svojega govora je Nixon posvetil vesojskemu raziskovanju in pomoči tujini. Glede pomoči deželam v razvoju je predsednik ZDA izrazil željo, da bi si te same ustvarile «novo neodvisnost», na osnovi večje nacionalne odgovornosti doma in pri sodelovanju s sosedi. Dejal je, da je potrebno zagotoviti sodelovanje mnogih držav v naporih pri ohranitvi miru in obogatitvi življenja v teh deželah. Tega pa ni mogoče doseči samo po volji ZDA ali katerekoli druge države, marveč predvsem z dobro voljo in pobudami prizadetih dežel. Predsednik Nixon je zatem izrazil željo, da bi Združeni narodi posredovali za rešitev vprašanja «zračnega gusarstva», ki ga je označil za «politično in legalno nevzdržnega».

Kot poročajo iz New Yorka, so delegati glavne skupščine OZN toplo pozdravili govor predsednika Nixona, skupno s Sovjetsko delegacijo.

Zaostreni spopadi v Južnem Vietnamu

SAJGON, 18. — Ameriško vojaško poveljstvo je danes sporočilo, da se je v zadnjih 24 urah povečalo število spopadov s partizani. Ameriško poveljstvo pravi, da so ameriške enote imele 23 mrtvih in 50 ranjenih, partizanske pa okrog 90 mrtvih. Isto poveljstvo je sporočilo, da je bilo v bojih v Južnem Vietnamu od 7. do 13. septembra ubitih 143 ameriških vojakov in 1.343 ranjenih. V istem času pa so južnovietnamske edinice imele 529 mrtvih in 976 ranjenih. Ameriško poveljstvo trdi, da so partizani od 7. do 13. septembra imeli 2361 mož mrtvih in ranjenih.

DUNAJ, 18. — Po navodilu avstrijskega ministrstva za notranje zadeve so lokalne uprave raznih okrajev v Avstriji prepovedale manifestacije neonacistične stranke, ki jo vodi Norbert Burger. Vendar pa so istočasno tudi dopustili, da bo jutri prišlo v Semeringu v hotelu «Alpenhof» do generalne skupščine stranke.

V okviru prijateljskega sodelovanja in dobrih sosedskih odnosov

Predsednik izvršnega sveta SRS Stane Kavčič 22. in 23. t. m. na uradnem obisku v Trstu in deželi

Spremljala ga bosta člana izvršnega sveta SRS Jožko Štrukelj in Bojan Lubej ter načelnik kabineta Ivan Rudolf - Intenziven spored obiska Sprejel bo tudi predstavnike slovenske narodne manjšine

Tiskovni urad dežele Furlanije - Julijske krajine sporoča: V ponedeljek in torek pride predsednik izvršnega sveta SRS Stane Kavčič na uradni obisk v deželo Furlanijo - Julijsko krajino. S tem vrača obisk predsedniku deželnega odbora Berzantiju, ki je obiskal Ljubljano maja 1965. Ta obisk spada v okvir politike dobrega sosedstva in prijateljskega sodelovanja s sosednimi deželami, bodisi s Slovenijo, bodisi s Koroško, sodelovanja, ki ga je dežela Furlanija - Julijska krajina začela že takoj ob svoji ustanovitvi.

Deželni odbor je namreč hotel pospeševati važno funkcijo dežele — mostu med Italijo in sosednimi državami na vzhodni meji, kar je v skladu z zemljepisnim položajem ter kulturnimi in družbenimi izročili Furlanije - Julijske krajine. Dosedanji stiki med političnimi in upravnimi voditelji treh dežel so dokazali, da je moč na ta način začeti reševati številna vprašanja medsebojnega interesa. Ravno reševanje teh vprašanj, čeprav ne spadajo med važne zadeve zunanje politike zadevnih držav, zbližuje prizadete narode ter končno prispeva k večjemu medsebojnemu spoznavanju in k utrjevanju prijateljskih odnosov. Kljub omejenim pristojnostim, ker je pač zunanja politika pridržana državi, je politika, ki jo je začela izvajati Furlanija - Julijska krajina s temi srečanji, pokazala svojo učinkovitost in koristnost.

V slovenskem odposlanstvu bodo poleg predsednika Kavčiča, odv. Jožko Štrukelj, član izvršnega sveta za notranje zadeve, finance in proračun dr. Bojan Lubej, član izvršnega sveta za zadeve zunanje politike, mednarodne odnose in manjšinska vprašanja, ter načelnik kabineta predsednika dr. Ivan Rudolf.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Razgovori med carinami Italije in Jugoslavije

OPATIJA, 18. — S podpisom protokola so se danes končali v Opatiji razgovori med delegacijama carinskih uprav Jugoslavije in Italije. V razgovorih so prevladovala vprašanja o pospešitvi in napredku blagovnega in potniškega prometa na mejnih prehodih in ukrepi za učinkovitejše sodelovanje v preprečevanju tihotapstva. Dogovorjeno je ,da se za pospešitev blagovnega prometa prilagode carinske manipulacije potrebam, kakor tudi, da bodo carinske uprave v bodoče sodelovale pri gradnji novih objektov na mejnih prehodih.

Nov predsednik dežele Aoste

AOSTA, 18. — Dopoldne so izvolili za predsednika deželnega odbora D'Aoste z 21 glasovi in 14 belimi glasovnicami demokristjana Maura Bordona. Za njega so glasovali deželni svetovalci KD, PSI, PSU, PLI in Rassemblement Valdotain, vzdržali pa so se svetovalci KPI, PSIUP in Union Valdotaine. Bordon je bil odbornik za finance v pretekli poslovni dobi in nadomešča odv. Bionaza, ki je preminil 3. septembra.

V POSEBNI KOMISIJI POSLANSKE ZBORNICE

Ostre kritike na neustrezen vladni zakonski predlog o zapori najemnin

Demokristjani so se znašli osamljeni, saj zahtevajo socialisti bistveno spremembo predloga - Odločno stališče sindikalnih organizacij CGIL, CISL in UIL

RIM, 18. — Vlada je v resnih težavah zaradi zakonskega osnutka o zapori najemnin, ki je neustrezen, vsebuje celo tehnične napake in ga v posebni komisiji poslanske zbornice za najemnine kritizirajo z vseh strani, tako da se je znašla KD izolirana. Položaj se je zapletel v taki meri, da je bil danes minister Gava prisiljen izjaviti, da je vlada odločena sprejeti učinkovit ukrep in da zato obstaja polna pripravljenost upoštevati vse predloge glede področij z velikim pomanjkanjem stanovanj.

Posebna komisija za najemnine poslanske zbornice je danes nadaljevala z delom, vendar pa so bile zanimivejše razprave med predstavniki KD, PSI in PSU v tej zvezi ter sestanek socialističnih komisarjev, ki se zasedanja prav zaradi tega niso udeležili. Znano je, da so se socialistični poslanci v komisiji uprli vladnemu zakonskemu osnutku in da je zaradi tega tudi prišlo danes dopoldne do sestanka treh vladnih strank, katerega se je udeležil tudi minister Gava.

Socialistični poslanec Achilli je kasneje povedal, da je PSI potrdila svoje stališče o splošni zapori najemnin, dokler ne bo stopila v veljavo splošna ureditev tega vprašanja, ki bo temeljila na sistemu pravične najemnine. Glede obsega je dejal, da je PSI mnenja, da bi bilo treba uvesti zaporo tako najemnin kot pogodb, da pa govore izkušnje iz 1947. leta, da to privede do prevelikega dela za sodišča in da bi lahko dosegli podoben učinek z zaporo stanovanjskih izgonov. Socialisti so tudi mnenja, da bi morali sprejeti zakon o subvencioniranju nakupa stanovanj in o prispevkih pri najemninah, predno bi stopil v veljavo zakon o pravični najemnini. Dejal je tudi, da je sporočil ministru stališče svoje stranke in da se bo minister sedaj moral po njegovem mnenju ponovno posvetovati z medministrsko komisijo, ki je izdelala predlog o najemninah.

Tudi republikanec Mammì se je negativno izrazil o vladnem zakonskem predlogu in dejal, da je do težav prišlo že s samim sistemom ugotavljanja področij z velikim pomanjkanjem stanovanj in da je z lahkoto možno predvidevati, da bo vsaka določitev teh področij povzročila proteste, razočaranja in zahteve, povrh pa je še zelo dvomljivo, če je tako določevanje sploh ustavno dopustno.

Vse tri sindikalne oragnizacije CGIL, CISL in UIL so na skupnem sestanku preučile stanovanjsko vprašanje in so izdale skupno sporočilo, v katerem je rečeno, da je vladni zakonski predlog nezadosten, da bo lahko povzročil še resnejše težave na tržišču ljudskih stanovanj, ker prepušča preveliko odgovornost upravnim organom. Nesprejemljivo je podaljšanje zapore za eno leto za stanovanja, za katera so bile podpisane pogodbe pred 1947. letom, ker gre v tem primeru predvsem za ljudska stanovanja. Vse tri sindikalne organizacije so soglasne, da je potrebna takojšnja in splošna zapora stanovanjskih najemnin in da se za to lahko predvideva rok treh let. Poleg teka tudi predlagajo ustanovitev mehanizma, ki naj ureja nadzorstvo nad višino najemnin. V poročilu je končno govor o GESCAL in o nujnosti obsežnejše gradnje ljudskih stanovanj kot tudi drugačnega načina razdelitve teh stanovanj.

Minister za delo Donat Cattin je v tej zvezi odgovoril predsedniku ACLI Gabaliu in pravi, da je pobudo glede stanovanj in najemnin sprožila levica v KD ter da gre za začasni ukrep in začasno zaporo najemnin, ki naj učinkuje, kjer je pomanjkanje veliko in kjer naj imajo zapore konjunkturni značaj. Zakonski predlog ne rešuje celotnega problema najemnin, saj preučujejo celotno vprašanje in je ministrstvo za delo mnenja, da mora končna rešitev temeljiti na sistemu pravičnih najemnin. Upoštevati je treba tudi, da imajo zapore deflacionistične posledice, zaradi česar mora biti zapora kratka in je treba urediti položaj na tržišču s stanovanji z masovnimi naročili gradnje ljudskih stanovanjskih hiš.

Danes so se sestale razne komisije senata, ki so obravnavale proračun za letošnje leto in so pričeli tudi z obravnavo skupnih proračunskih postavk. Komisija za šolstvo pa je pričela z obravnavo zakonskega predloga o reformi univerz.

Tudi danes so se nadaljevale stavke kovinarjev zasebnih podjetij, ki so bile proglašene v raznih pokrajinah po navodilih lokalnih sindikalnih organizacij.

Avtonomna sindikalna organizacija strojevodij in njih pomočnikov državnih železnic je proglasila stavko, ki bo trajala 24 ur in ki bo v prvih desetih dneh prihodnjega meseca. Do stavke je prišlo, ker je minister Mariotti sprejel njih zahteve glede normativnih vprašanj, še vedno pa niso obljube izpolnjene.

Predsednik republike Giuseppe Saragat ima danes 71 let

RIM, 18. — Predsednik republike Saragat bo imel jutri 71. rojstni dan in je ob tej priložnosti prejel številne čestitke osebnosti političnega, gospodarskega in kulturnega življenja, ter čestitke številnih državljanov. Predsednik poslanske zbornice Pertini v svojem telegramu pravi, da predstavlja pot, ki jo je prehodil Saragat tudi pot k svobodi, ki je bila posejana s težkimi boji, žrtvami in težavami, pa tudi z velikim zadovoljstvom, da je sodeloval pri zmagi demokracije nad dolgo nočjo diktature.

Brandt se bo sestal s Jedrychowskim

BONN, 18. — Tu se je zvedelo da se bo prihodnji teden zahodnonemški zunanji minister Brandt med svojim kratkim obiskom v New Yorku sestal s poljskim zunanjim ministrom Jedrychowskim ki je sedaj v New Yorku na glavni skupščini OZN. To bo prvo srečanje med zahodnonemškim in poljskim zunanjim ministrom.

Manevri na Poljskem

PRAGA, 18. — Glasnik češkoslovaškega obrambnega ministrstva je sporočil, da se bodo ob koncu septembra vršili manevri čet varšavskega pakta na Poljskem in da bodo pri teh manevrih sodelovale čete SZ, ČSSR, Vzhodne Nemčije in Poljske. Manevrom bo poveljeval poljski obrambni minister armadni general Wojciech Jaruzelski.

BARAKE IN OTROCI

V preteklih dneh je vlada sprejela zakonski predlog o podaljšanju zapore stanarin. Hkrati pa je tudi razpravljala o veliki stanovanjski stiski v Italiji zlasti pa v velikih mestih, kamor zahajajo ljudje z juga in s podeželja, da bi si ustvarili boljše življenje kot v svojem revnem kraju. S tem vprašanjem se je začel ukvarjati tudi parlament, v katerem se je krščanska demokracija znašla v popolni izolaciji, saj je zakonski predlog pomanjkljiv, vsebuje celo tehnične napake in je neustrezen.

(Na sliki otroci pred barakami, v katerih stanuje na tisoče ljudi v okolici Rima. Za te otroke niso poskrbeli niti za otroški vrtec).

OB PRISOTNOSTI NAJVIŠJIH GOSPODARSKIH PREDSTAVNIKOV

Na zagrebškem mednarodnem velesejmu je bil včeraj «dan Italije»

Zanimivo zasedanje mešane italijansko-jugoslovanske zbornice o trgovinski izmenjavi med Italijo in SFRJ

(Od našega posebnega dopisnika)

ZAGREB, 18. — Na mednarodnem jesenskem velesejmu so danes proslavili «dan Italije». Opoldne si je v spremstvu najvidnejših predstavnikov velesejemske uprave ogledal italijanski paviljon novi minister za zunanjo trgovino Riccardo Misasi. V tem paviljonu, o katerem se je minister zelo laskavo izrekel, nastopa okoli 120 podjetij iz vse Italije v okviru njihove splošne kolektivne razstave pa sta trgovinski zbornici iz Vidma in Trevisa pripravili še manjši razstavi domačih podjetij proizvajalcev in izvoznikov.

Popoldne ob 17. uri se je minister Misasi udeležil zasedanja jugoslovansko-italijanske in italijansko-jugoslovanske trgovinske zbornice, ki je bilo v prostorih gospodarske zbornice SR Hrvatske. Zasedanja so se udeležili tudi član zveznega izvršnega sveta Tomo Granfil, italijanski veleposlanik v Beogradu Folco Trabalza, opolnomočeni minister Virgilio Gorga, častni predsednik jugoslovansko - italijanske mešane zbornice inž. Filip Knezević, oba predsednika in tajnika skupne organizacije, predsednik in podpredsednik tržaške delegacije italijansko-jugoslovanske zbornice dr. Latcovich in Stanko Bole, načelnik zunanjetrgovinskega odseka tržaške in videmske trgovinske zbornice dr. Maurel in dr. Covre, odbornik tržaške ustanove prof. Florit in njegov videmski kolega dr. Job, podpredsednik tržaškega velesejma dr. Venier in številne druge osebnosti.

Zasedanje, na katerem sta imela glavni poročili tajnika mešane zbornice prof. Di Salvio in dr. Delević, je vodil predsednik italijanskega dela zbornice prof. Teani. Dr. Di Salvio je naštel vrsto pogodb in dogovorov, na osnovi katerih se razvija gospodarsko sodelovanje med sosednjima republikama ter navedel, da je vrednost obojestranske trgovinske izmenjave dosegla v prvi polovici letošnjega leta 165 milijard lir. V primerjavi z lanskim letom se je ta vrednost povečala za 29 milijard ali v relativni vrednosti za 20 odst. Konec junija je medsebojna bilanca izkazovala 27 milijard primanjkljaja na jugoslovanski strani. To vrzel pa bo po mnenju dr. Di Salvia lahko vsaj deloma izpopolniti pri skupnih naporih in zlasti v okviru jugoslovanskega sodelovanja v EGS. Italija namreč v celoti podpira jugoslovanski predlog, naj bi jim EGS dovolila določene olajšave za uvoz industrijskih proizvodov.

Problem neuravnovešenja v medsebojni trgovinski bilanci je nato obširneje povzel tajnik jugoslovansko - italijanske zbornice dr. Delević, ki je naglasil, da se deficit na jugoslovanski strani tudi po 30. juniju še nadalje veča. Tudi maloobmejna trgovina popušča in olajšave, ki sta jih obe vladi priznali letošnje spomladi temu področju, se še vedno ne izvajajo. Tudi sodelovanje med italijanskimi in jugoslovanskimi industrijami na osnovi sporazuma o industrijsko-tehničnem sodelovanju se za enkrat še ne razvija, kakor bi bilo pričakovati.

Inž. Knezević je nato navedel področja, na katerih se lahko razvija dolgoročno sodelovanje med Italijo in Jugoslavijo ob Jadranskem morju: tu je možen skupen nastop zlasti v turizmu, v razsoljevanju morske vode, na področju energije in v kmetijstvu.

Na koncu zasedanja sta spregovorila še minister Misasi in Tomo Granfil. Prvi je v krajšem govoru pozdravil zasedanje in naglasil pomen skupnega obravnavanja obojestranskih problemov, drugi pa je poudaril potrebo po ureditvi sedanjega neravnovesja v trgovinski bilanci med Italijo in Jugoslavijo, in sicer na način, ki ne bo zahteval krčenja izmenjave temveč prav nasprotno na način, ki bo zagotovil njen čedalje večji razmah.

ELIO FORNAZARIČ

ŠTEVILNE STAVKE V FRANCIJI

Nemogoč promet v Parizu zaradi stavke metroja

Stavkali so tudi uslužbenci avtobusov

PARIZ, 18. — Ves promet v osrednjem delu Pariza je bil danes skoraj popolnoma paraliziran. Slabo vreme z dežjem pa je še bolj vplivalo na nerazpoloženje Parižanov. Čeprav so železniške postaje danes ponovno zaživele, ker se je stavka železničarjev v vsej Franciji zaključila in se je vsaj železniški promet normalno razvijal, je bil vendar položaj v mestu izredno resen zaradi stavke uslužbencev pariškega metroja. Sedem prog metroja je bilo popolnoma ustavljenih, na ostalih pa je vozilo le nekaj vlakov. Poleg tega pa so danes stavkali vsi uslužbenci mestnih avtobusov, kar je še bolj poslabšalo položaj.

Velike množice ljudi so danes čakale na ulicah, da vstopijo na avtobuse, ker je bilo že včeraj sporočeno, da so začeli stavkati uslužbenci metroja. Nihče pa ni pričakoval, da ne bodo vozili tudi avtobusi. Po daljšem času se je začel lov na izvoščke. Teh pa je v Parizu sorazmerno malo, ker je v mestu takšen promet, da se jim ne isplača voziti.

Že zgodaj zjutraj se je na dohodnih cestah v mestu in v središču Pariza promet tako zasitil, da ni bilo mogoče ne naprej ne nazaj. Okrog 10. ure so bile vse glavne ceste in ulice blokirane. Na tisoče avtomobilov je potrebovalo dve uri za 100 metrov poti v središču mesta. Podobno stanje je bilo tudi v predmestnih drevoredih.

Uslužbenci mestnih prevozov so proglasili stavko, ker zahtevajo povišanje plače in boljše delovne pogoje. Tudi v Marseillu so uslužbenci mestnih prevozov proglasili 24-urno stavko. Stavkovni val je v Franciji zajel še druge delovne kategorije. Tako so začeli stavkati uslužbenci pošte in telegrafa, plina in elektrike. Sedaj grozijo s stavko še rudarji. 23. in 24. tega meseca se bodo sestali sindikalni predstavniki, da sestavijo zahteve, ki jih bodo predložili ravnateljstvom rudnikov in prizadetim ministrstvom. Sindikati so sporočili, da zahtevajo prilagoditev plač višjim cenam.

Poleg tega so danes stavkali tudi uslužbenci letalskega podjetja, ki vzdržuje notranje letalske proge. V Saint-Nazaireju pa stavkajo ladjedelski delavci, ki zahtevajo začetek pogajanj za novo delovno pogodbo.

Po dolgih letih prva stavka v Švici

ŽENEVA, 18. — Učitelji osnovnih šol v Lausanni so danes stavkali štiri ure. To bi ne bilo nič novega v kateri koli drugi državi, toda v Švici je stavka povzročila izredno presenečenje, ker že nekaj desetletij ni bilo nobene stavke. Med delavskimi predstavniki, oblastmi in delodajalci vlada že dolgo časa mir in so se že svoj čas dogovorili, da ne bo nihče stavkal, dokler bodo v veljavi kolektivne delovne pogodbe. Državni uslužbenci pa so se v Švici celo odrekli stavki. Učitelji zahtevajo povišanje plače, ki jim ga obljubljajo že osem let. Zato se ne smemo čuditi, da so vse sindikalne organizacije, razen združenja šolnikov obsodili stavko.

BEOGRAD, 18. — V državnem tajništvu za zunanje zadeve, so bila 17. in 18. t. m. politična posvetovanja med delegacijo belgijskega zunanjega ministrstva in delegacijo državnega tajništva za zunanje zadeve Jugoslavije

«Zelene baretke» pred sodiščem

Pripadnike posebnih oddelkov bodo sodili, ker so ubili nekaj vietnamskih civilistov

SAJGON, 18. — Proti šestim od osmih pripadnikov ameriških posebnih oddelkov znanih kot «zelene baretke» je uveden sodni postopek, ker so ubili nekaj južnovietnamskih civilistov. Sodilo jim bo vojaško sodišče in so vest o tem danes sporočili na tiskovni konferenci.

Med šestimi obtoženimi vojaki je tudi polkovnik Robert Rheault, ki ima 43 let in ki je bivši poveljnik «zelenih čepic» v Vietnamu. Vseh šest vojakov obtožujejo: uboja in kriminalnega združevanja s ciljem izvršiti uboj, za kar je predvidena najvišja kazen — dosmrtna ječa.

Polkovnika Rheaulta bodo sodili skupaj s 33-letnim majorjem Davidom Crewom in 30-letnim majorjem Thomasom Middeltonom. Naslednje tri častnike, in to 26-letnega kapetana Delanda Brumleya, 27-letnega kapetana Budgeja Williamsa in 28-letnega kapetana Roberta Marasco pa bo sodilo drugo vojaško sodišče.

Proces bo čez tri tedne in to pred odprtimi vrati. Njih zagovornik, ki je prispel iz ZDA, je izjavil, da je bil eden od ubitih Vietnamcev dvojni vohun in da je delal za CIA in za Severni Vietnam.

NEW YORK, 18. — Minister za posebne politične naloge Arnaldo Forlani je preteklo noč prispel v New York, kjer bo predsedoval italijanski delegaciji na rednem zasedanju generalne skupščine OZN, ki se je včeraj pričelo.

Grški novinar obsojen na pet let zapora

ATENE, 18. — Izredno sodišče je v Atenah obsodilo na pet let zapora grškega novinarja Efsathiosa Kondylisa, ki ima 32 let. Novinar je bil obdolžen, da je poročal o tajnem sestanku med kraljem Konstantinom in predsednikom vlade Papadopulosom na Krfu pretekli mesec, da je izjavil, da grška tajna policija ne priznava oblasti ministrskega predsednika in končno, da je govoril, da bo režim kmalu padel. Obtožba je trdila, da so te vesti lažne in da lahko spravijo v nevarnost javni red.

SOCIALNA NASPROTSTVA V DEŽELAH LATINSKE AMERIKE

Krvavi poulični spopadi v Rosariu trije mrtvi in ogromna gmotna škoda

V mestu, ki je največje za Buenos Airesom, je prišla v največji meri do izraza solidarnost vseh argentinskih delavcev - Bombni atentati v Mehiki

ROSARIO (Argentina), 18. — Argentinska vojska je zasedla mesto Rosario, ki ga po velikosti prekaša samo Buenos Aires. Oblasti so sprejele ta ukrep zaradi silovitih spopadov med tisoči stavkajočih železničarjev in delavcev. V srditih pouličnih bitkah so tri osebe izgubile življenje. Gre za nekega 12-letnega dečka, 18-letnega fanta in neko žensko. Prvi je padel pod streli iz nekega drvečega avtomobila, drugi pa v pouličnih spopadih s policijskimi oddelki. Ženska je bila slučajna žrtev krogle, ki je bila izstreljena iz zelo oddaljenega strelnega orožja.

Potem ko je vojska zasedla mesto, so oblasti sporočile, da bodo vojaki streljali brez opozorila, če bi prišlo do ponovnih demonstracij.

Delavci v Rosariu so začeli stavkati iz solidarnosti do 50.000 železničarjev, ki so že prejšnji teden prekrižali roke v znak protesta zaradi odpustitve z dela nekega sindikalista. Stavka v Rosariu je paralizirala delo v tovarnah, uradih, trgovinah in javnih ustanovah. V torek ponoči so demonstranti zažgali 40 avtobusov. Včeraj niso v mestu delovali javni prevozi. Varnostni organi so aretirali več kot 100 ljudi pod obtožbo sodelovanja pri neredih in celo sabotaže. Poročajo nadalje, da so demonstranti uničili 15 železniških vagonov ter prekucnili številne avtomobile, ki so jih potem uporabili pri gradnji barikad. številne skupine mladeničev so s kamenjem napadle razne urade ter pobile vse šipe na oknih. Prizadeta je bila tudi podružnica severnoameriške bančne ustanove «First national City Bank».

Do sedaj še niso ugotovili obsega škode, ki so jo povzročili neredi. V nekaterih javnih krogih domnevajo, da bi ta lahko dosegla vsoto 90 milijard lir.

Grozeč mir se je vrnil v ulice šele potem, ko je vojska okoli 23. ure zasedla vse mesto ter zagrozila, da bo streljala prez opozorila. Pozno ponoči pa so še sem ter tja goreli avtomobili in javna prevozna sredstva. Pravijo, da je bilo uničenih vsega skupaj okoli 70 vozil. Ranjenih pri silnih spopadih je bilo okoli 20 ljudi.

Danes sta dva vojaška helikopterja preletavala mesto, ki je obkoljeno z močnimi vojaškimi oddelki.

Sporočajo tudi o hudih neredih v mestu Cipolletti, ki ga je tudi zasedla vojska. Neredi so nastali, ker je guverner odstavil mestnega župana. Pri spopadih s policijo je bilo šest oseb ranjenih iz strelnega orožja. Oblasti so aretirale več kot 70 ljudi. Mesto Cipolletti šteje komaj 12.000 prebivalcev.

Poročila o neredih prihajajo tudi iz drugih krajev v Argentini. Neredi so vsi več ali manj povezani s stavko železničarjev. V Cordobi in celo v samem Buenos Airesu so demonstranti razbili signalne naprave na železniških progah.

Stavko je proglasil sindikalni voditelj Antonio Scipione, in sicer za prejšnji torek. Pozneje jo je podaljšal za 48 ur. Policija sedaj išče sindikalnega voditelja, ki se je upri vladi, ko je ta militarizirala železniško osebje. V okolici Buenos Airesa vozi redno le polovica vlakov in še ti so močno zastraženi z vojaškimi oddelki.

Iz Mehike pa sporočajo, da so neznani teroristi napravili štiri atentate v raznih predelih mehiške prestolnice. Atentatorji so si izbrali za cilje notranje ministrstvo, prostore državnega pravdništva, televizijsko postajo «Televicentro de Mexico» in časnik «El sol». Pozneje se je zvedelo, da so teroristi napadli tudi časnik «Excelsior», kjer so odvrgli tri bombe.

Oblasti so zelo zaskrbljene zaradi teh atentatov, za katere ne vedo še, kdo jih je napravil in zakaj.

Politični položaj v Braziliji pa je kljub dolgim sestankom vojaške «junte» še vedno zelo zapleten. V javnost še ni prodrla nobena vest glede bodoče ureditve državnih vrhov. Gotovo pa je, pravijo, da bo bodoči predsednik, ki bo nadomestil obolelega Costa e Silvo, prav gotovo neka vojaška osebnost.

Iz Montevideа je prišla končno vest, da ugrabitelji še niso izpustili znanega bankirja italijanskega porekla Pellegrinija, čeprav je prenehala stavka bančnih uslužbencev. Gotovo pa je, da je bankir še vedno živ, ker je žena prejela pismo od njega.

Potopil se je trajekt v Južni Koreji

SEUL, 18. — Policija v Seulu je davi javila, da se je na reki Nakdong potopil trajekt, na katerem je bilo približno sto oseb Reka je namreč zadnje čase narastla zaradi velikih neviht, ki so prizadele Južno Korejo. Nesreča se je zgodila 80 km severno od mesta Pusan. Po prvih vesteh, ki jih je dala krajevna policija, je baje utonilo približno 60 oseb. Trajektu se je verjetno pokvaril motor in rečni tok ga je zanesel proti nekemu stebru mosta v bližini kraja Pusan, kjer se je potopil. Trajekt se je potopil v nekaj minutah. Policija je tudi povedala, da so do sedaj našli le pet trupel.

V Londonu oropali blagajnika za 16.000 funtov

LONDON, 18. — Pet neznanih tatov je danes napadlo blagajnika angleške banke v Great Yarmouthu in pri tem ukradlo približno 16.000 funtov šterlingov t. j. približno 24 milijonov lir.

Blagajnik in dva čuvaja, ki sta ga spremljala, se niso mogli upreti napadalcem, ker so jim ti brizgnili v obraz večjo količino amonia ka. V nekaj sekundah so tako tatovi lahko ugrabili torbo, ki jo je imel blagajnik pri sebi ter zbežali z malim tovornjakom, katerega je kmalu nato našla policija nekaj kilometrov daleč od krajevne policijske postaje. Policija je takoj uvedla preiskavo in zgleda, da je že na sledi tatovom.

30 delavcev zagrozilo samomor v Neaplju

NEAPELJ, 18. — Včeraj zvečer je skupina 30 delavcev šla na visok stolp grada «Maschio Angioino» in je grozila, da bo naredila samomor, če ne bo občinski svet ugodil njihovim željam. Delavci so namreč zahtevali, naj jim občina zagotovi stalno delo. V zadnjih časih je namreč število brezposelnih z dneva v dan stalno naraščalo Včeraj ponoči so delavci prižgali na stolpu ognje in se ob njih greli. To je povzročilo, da se je veliko število avtomobilistov ustavilo in opozorilo skupine delavcev, ki so stale okrog ognja. Na ta način se je promet po glavnih neapeljskih ulicah zaustavil.

CASTELGANDOLFO, 18. — Papež Pavel VI. je včeraj sprejel na avdienco poleg drugih vidnejših cerkvenih in političnih predstavnikov tudi apostolskega delegata Vatikana v Jugoslaviji msgr. Maria Cagno

V NEKI ZAKOTNI VASICI V BRAZILIJI

Neznana bolezen je pokosila 30 otrok

RIO DE JANEIRO, 18. — Danes je umrlo v brazilskem mestu Alagoas 30 malčkov. Krajevna policija je povedala, da so malčki umrli za neznano boleznijo. Menijo, da je bila to huda epidemija. V tem brazilskem kraju nimajo namreč nobenega zdravnika, ki bi zdravil bolne ljudi.

Iz Rio de Janeira je odpotovala v Alagoas skupina zdravnikov in bolničarjev, da bi raziskala vzroke epidemije in priskočila na pomoč drugim otrokom.

Hud pretep med kitajskimi in japonskimi mornarji

CAPETOWN, 18. — Davi so se v tem južnoafriškem mestu hudo stepli kitajski in japonski mornarji, ki so imeli pri sebi tudi ostra bodala. Do spora je prišlo zaradi nekaterih očarljivih deklet. Posledica pretepa med mornarji pa je precej tragična, saj so bili kar trije mrtvi (dva Japonca in en Kitajec) in veliko število ranjenih, katere so peljali v bolnišnico Groote Schuur. Pri pretepu je sodelovalo, po policijskih podatkih, najmanj 80 mornarjev.

9-mesečni malček umrl v zaporu

CAMPOBASSO, 18. — Danes je umrl v tem krajevnem zaporu za srčno kapjo neki malček, ki je imel komaj devet mesecev. Mati, Antonietta Merlo Del Fiore, ki ni plačala 55.000 lir globe in je morala zato 11 dni v zapor, ga je vzela s seboj. Po italijanskem zakonu namreč, vsakdo, ki noče plačati globe višje od 10.000 lir, mora v zapor. Vsak dan zapora velja 5.000 lir.

Antonietta Merlo je sklenila, da bo vzela s seboj tudi svojega najmlajšega sina. Bila je v zaporu že pet dni in malček se je v tem času po vesteh zapornih oblasti, dobro počutil. Hranili so ga v glavnem z mlekom. Danes zjutraj pa se je malček počutil slabo in kmalu nato umrl.

Strmoglavilo letalo: 3 mrtvi, 11 ranjenih

VANCOUVER (Kanada), 18. — Danes je strmoglavilo v bližini kraja Chambell River potniško letalo «Convayer 640», ki je last družbe «Pacific Western Airlines» V letalu je bilo 15 oseb. Od teh je, po poročilih krajevne policije, bilo 11 ranjenih, tri osebe so izgubile življenje, eno pa pogrešajo. Med mrtvimi so prvi in drugi pilot ter neka potnica. Imena treh niso znana. Kakor so poročali iz bolnišnice v Chambell Riverju, je ostalih 11 ranjencev v dobrem zdravstvenem stanju.

Neznanci ukradli veliko kožuhov iz soboljevine

CARPI, 18. — Veliko vrst kožuhov iz soboljevine so danes neznanci ukradli v trgovini sester Tassi. Gmotna škoda znaša približno 10 milijonov lir.

Tatovi so se spravili na delo v zgodnjih urah Malo trgovino, ki je v neki zakotni ulici, so mojstrsko oropali. Izvršili so to dejanje med 5. in 6. uro, to je med časom ko noč čuvaj zadnjič pregleda trgovine in ko začnejo pometači s svojim delom. Prav neki pometač je opazil, da so neznanci verjetno vdrli v trgovino in jo oropali, ter je telefoniral na bližnjo karabinjersko postajo. Karabinjerji so takoj prišli in začeli preiskavo. Do sedaj so ugotovili, da so pri roparskem dejanju sodelovale najmanj tri ali štiri osebe.

GALLARATE (Varese), 18. — Štirje neznanci so danes oropali znano urarno v središču tega mesta. Davi so dospeli pred urarno, ki je last 30-letnega Vittoria Crosta, z nekim velikim vozilom. Stopili so v urarno in zahtevali, naj jim gospodar izroči ves denar. Ker se je ta odločno uprl zahtevi, so ga s kopitom samokresa udarili po glavi in vzeli veliko ur, prstanov, zapestnic in raznih drugih dragocenosti ter neopaženo odšli.

POROČILO MEDNARODNE ORGANIZACIJE DELA

Sindikati v Španiji še na nizki stopnji razvoja

Stavke so v državi še vedno nezakonite

ŽENEVA, 18. — Mednarodna organizacija dela v Ženevi (OIT) je danes podala poročilo, v katerem pravi, da je sindikalizem v Španiji še vedno na zelo nizki stopnji razvoja. Sicer je v zadnjih časih prišlo do malenkostnih izboljšav, vendar je pot do vidnejših rezultatov še zelo dolga.

V svojem poročilu mednarodna organizacija dela pravi, da čeprav niso več stavke v Španiji zločinska dejanja, so pa še vedno pred državnim zakonom nezakonite. Na ta način španska vlada ne upošteva delavskih mednarodnih sindikalnih pravic. Kar zadeva sindikate kot take poročilo pa pravi, da so ti danes v minimalnem smislu raprezentativen organ delavcev, ker ima v njih še vedno glavno besedo frankovska politika. V tem smislu, nadaljuje poročilo, manjka tisti tipični dialog, v katerega se lahko vključijo na demokratičen način vsi delavci.

Španska vlada bi morala v tem smislu čimprej urediti in priznati sindikate, kot enakopravne politične delavske organizacije v državi. Odstraniti bi morala tudi nekatere zakone, zaradi katerih je v zaporih na stotine delavcev pod obtožbo, da so rovarili proti sedanjemu fašističnemu režimu. V resnici, poudarja poročilo, so ti delavci stavkali, da bi dosegli boljše položaje na svojih delovnih mestih in dobili večje mezde.

Poročilo se zaključuje s tem, da opozarja španske delavce, da je njihova sindikalna borba pravična ter da jo v celoti priznava in podpira mednarodna organizacija dela. Položaj Španije v bodoče, njeni odnosi z drugimi evropskimi in svetovnimi državami in sindikalnimi organizacijami, pa je v glavnem odvisen od vztrajnosti sindikalne borbe vseh španskih delavcev in kmetov.

Mednarodna organizacija dela je sestavila to zanimivo poročilo na podlagi podatov, ki so jih prejeli letos v Španiji trije sindikalni izvedenci. Poročilo bo preučil upravni svet mednarodne organizacije dela, ki se bo verjetno sestal prihodnji november.

Našli so v mlaki truplo mlade uradnice

VARESE, 18. — Danes so karabinjerji našli v neki majhni mlaki 21-letno Giuseppino Bianchi iz Vareseja. Ta je namreč šla včeraj zjutraj od doma ter je povedala svoji materi, da se bo vrnila domov za kosilo. Mlada Giuseppina pa ni držala obljube. Ker se ni vrnila domov na kosilo, so se njeni starši prestrašili in obvestili orožnike. Ti so s policijskimi psi našli mlado uradnico v neki mlaki, ki je oddaljena približno 30 km od njenega doma.

ZVIŠANJE OBRESTNE MERE V ZVEZNI REPUBLIKI NEMČIJI

Posredni vzrok grozeče inflacije tiči v «zdravju» nemškega gospodarstva

Ukrep, ki sta mu botrovala Kiesinger in Strauss, ne bo preprečil nujne revalvacije nemške marke

Zahodnonemška «Bundesbank» je konec preteklega tedna povišala obrestno mero za kredite poslovnim bankam s 5 na 6 odstotkov, tako imenovano lombardno mero pa od 6 na 7,5 odstotka. Tako je posekala vse povojne zahodnonemške rekorde, tudi tiste, ki so bili znani v gospodarsko burnih časih korejskega booma. Toda v današnjih okoliščinah je pri vsem skupaj nemara še najbolj zanimivo tole: ali utegne ukrep sprožiti nov val mednarodnega kratkoročnega kapitala v marko in pognati kvišku nov val mednarodne denarne krize?

Obrestna mera, ki jo centralne banke zaračunavajo poslovnim bankam, je eno najbolj učinkovitih orodij monetarne kreditne politike. Tedaj, kadar centralna banka ocenjuje, da je v obtoku preveč denarja in grozi inflacija, obrestno mero zvišuje, kadar pričakuje, da se bo gospodarstvo potem odpovedalo kreditom in se bo količina denarja v obtoku zmanjšala. Po drugi plati pa v razmerah, ko je denarja premalo, z zniževanjem obrestne mere znižuje cene kreditom, spodbuja gospodarstvo k večji uporabi kreditov in skuša tako gospodarsko dejavnost poživiti. Običajno pa vpliva na politiko obrestne mere tudi stanje v plačilni bilanci. V «normalnih» razmerah zvišanje obrestne mere bodisi preprečuje odtok kratkoročnega kapitala iz dežele, bodisi privablja v deželo kratkoročni kapital od zunaj.

Lombardna mera je prav tako obrestna mera, ki pa velja za tako imenovane lombardne kredite. To so krediti, za katere morajo odjemalci zastaviti določene premičnine (n.pr. zaloge vskladiščenega blaga, vrednostne papirje, zlato ali druge plemenite kovine).

Zahodnonemška centralna banka je torej ocenila, da mora v politično dokaj neugodnem času, ko je bilo do parlamentarnih volitev komaj še dva tedna, energično «pritisniti na zavoro». Zakaj?

Predvsem zato, ker Zvezna republika ni izjema v vrsti visoko industrializiranih dežel, katerih gospodarstvo se v zadnjem letu, še bolj pa v zadnjih mesecih vse očitneje «pregreva». Po poročilu OECD, ki zajema lansko drugo in letošnje prvo polletje, je industrijska proizvodnja v 21 članicah te organizacije v primerjavi z enakim obdobjem 1967-68 zrasla za 8,4 odstotka, pri tem pa je bila Zvezna republika s 14,6 odstotka na drugem mestu takoj za Japonsko, ki je vodila s 14,9 odstotka. Če bi tempo industrijske rasti iz letošnjega prvega polletja preračunali v letno stopnjo, bi v ZRN lahko ugotovili, da dosega 13 odstotkov.

To bi bilo samo po sebi lahko ugodno, če ne bi industrijskega vzpona spremljalo tudi že skoraj inflacijsko naraščanje cen. V Združenih državah so cene na drobno lani zrasle za 4,6 odstotka, v letošnjem prvem polletju pa so se vzpenjale po letni meri nad 6 in 6,5 odstotka. V Zvezni republiki, ki je sicer znana kot prava trdnjava gospodarske stabilnosti, so se cene lani povzpele za 3 odstotke, letos pa naraščajo po letni meri, ki dosega že skoraj 4,5 odstotka.

Zahodna Nemčija sodi v tem svetovnem nagnjenju k inflaciji med razmeroma najbolj stabilne udeleženke. O temeljnem zdravju njenega gospodarstva ne more biti dvoma, vendar se glavni posredni «vzrok», če smemo tako reči, inflacije skriva prav tem zdravju.

Bonn namreč zaradi političnih razlogov — zaradi volitev — vztraja pri sedanjem paritetnem tečaju zahodnonemške marke, ki pa je postal za mednarodna merila očitno prenizek. Marka je prepoceni. Zaradi tega se v tujini izrazito krepi povpraševanje po cenenem zahodnonemškem izvozu, ki povzroča, da zahodnonemška industrija proizvaja za eksport in za domači trg skoraj z vso zmogljivostjo. Hkrati pa se zahodnonemškemu gospodarstvu ne splača povpraševati po uvozu od zunaj, ker je, v markah izraženo, predrag. Relativno pomanjkanje, ki nastaja spričo tega na zahodnonemškem tržišču, tišči mezde in cene navzgor. Prav to je bil poglavitni motiv, s katerim so gospodarski minister Schiller in vrsta vidnih ekonomistov zagovarjali revalvacijo marke.

Toda kancler Kiesinger in finančni minister Strauss, voditelja krščansko demokratske koalicije CDU-CSU, sta se še vsakokrat, zlasti pa ob zadnjih dveh priložnostih, ob majskem valu denarne krize in ob avgustovski devalvaciji francoskega franka, uprla zahtevam, da bi zvišali uradni tečaj marke. Gre za izrazito politično motivirano stališče: če smo mi, Nemci, pridno gospodarili, ne bomo zdaj z revalvacijo marke plačevali zapitke za tujo inflacijo, ohlapnost in sicer̂šnjo razsipnost ter spodsekali svojo izvozno ekspanzijo. Karl Schiller in njegovi so zaman dokazovali, da je ta trma votla, ker se inflacija prav prek visokega izvoza in nizkega uvoza navzlic vsemu plazi v zahodnonemško gospodarstvo in je, dolgoročno gledano, zanj nevarnejša kakor trenutna izguba zaradi morebitne revalvacije. Kratkoročni politični razmisleki so začasno pač premagali dolgoročne gospodarske. Hkrati pa se mora Bonn vendarle braniti pred inflacijskimi pritiski doma z visokimi obrestnimi merami.

Toda visoke obrestne mere so dvorezen meč, ker tedaj, ko resda «hladijo» domače gospodarstvo, hkrati privabljajo tudi tuji kratkoročni kapital, ki se hoče plasirati v dežele z visokimi obrestnimi merami in se tako hitreje oplojevati. To pa še bolj krepi marko in spodbuja špekulacijo z možnostjo, da jo bo Bonn prej ali slej, vsekakor pa najbrž nekoč po volitvah, moral revalvirati. «Bundesbank» si je sicer izbrala razmeroma ugoden trenutek, ker so precejšnji del kratkoročnega kapitala, zlasti evrodolarjev, v zadnjih mesecih in tednih posrkale ameriške banke, vendar je njena obramba pred inflacijo na daljšo stezo vendarle nezanesljiva.

Iz vsega tega vznika — ne oziraje se na to, ali bo spet izbruhnila mednarodna kriza okrog marke — se eno vprašanje — kako bo nemško in vsesplošno zviševanje obrestnih mer vplivalo na svetovni gospodarski razvoj in še posebej na razvoj dežel, ki najemajo kredite ter se s trudom bore, da bi plasirale svoj izvoz na tržišča razvitih? Očitno ne preveč spodbudno.

D. L.

Šarmantna igralka Gloria Paul bo sodelovala prihodnji mesec v Rimu na televizijski oddaji

Tudi letošnje 11. slovenske športne igre so potrdile, da je odbojka med našo mladino daleč najbolj priljubljen in razširjen šport. O tem jasno priča skupno 44 prijavljenih ekip v vseh štirih kategorijah. Največ se je prijavilo moških šesterk, in sicer 14. Danes objavljamo slike desetih ekip izmed teh. Na slikah (od zgoraj navzdol) desno: Barkovlje, Gaja, Kontovel, Kras, Polet A, Polet B, in Sokol; spodaj: Škamperle; levo: Breg, Cankar

Moške odbojkarske šesterke na 11. SŠI

KAJ POVE ANALIZA MEDNARODNE MENJAVE BLAGA

Med razvitimi in nerazvitimi postaja razlika vedno večja

Socialistični svet se drži pri dolgoročnih merilih, kapitalistični razviti svet prevladuje nad najsiromašnejšimi deželami v razvoju

Lansko leto je bilo leto izredno visoke ekspanzije v svetovni trgovinski izmenjavi. Čeprav je ta ocena temeljila šele na začasnih statističnih podatkih, je bila pravilna. Tajništvo konference ZN za trgovino in razvoj (UNCTAD) je objavilo dokončne podatke o svetovni trgovini lanskega leta in ti podatki potrjujejo oceno.

Po teh podatkih je skupna vrednost svetovne izmenjave v letu 1968 znašala 238,7 milijarde dolarjev, kar je za 11,1 odst. več kot leta 1967. Morda je bila številka povečanja svetovnega izvoza lani tako visoka deloma tudi zaradi dejstva, da je bil porast v letu 1967 nekoliko izpod povojne ravni in je znašal samo 5,4 odst. in ne običajnih 5,9 in tudi več.

V predvojnih dolgoletnih razdobjih je svetovna trgovina beležila naraščanje od 2 do 3,4 odst. na leto, takoj po veliki svetovni krizi — 1929 — je celo nazadovala. Po zadnji vojni pa se je stopnja naraščanja podvojila ali celo potrojila, v zadnjem nekoliko daljšem razdobju od 1960 do 1966 pa je svetovna trgovinska izmenjava naraščala vsako leto v poprečju za 5,9 odst. Ta stopnja je bila za približno polovico višja od naraščanja proizvodnje. To pa posredno potrjuje, da se nacionalna gospodarstva skoraj vseh dežel sveta vedno bolj vključujejo v mednarodno delitev dela.

O naglem naraščanju svetovnega izvoza govore tudi absolutne številke: svetovni izvoz je leta 1957 prekoračil 100 milijard dolarjev vrednosti, deset let pozneje in sicer 1966 je prekoračil 200 milijard dolarjev, število 300 milijard dolarjev pa bi mogel doseči in prekoračiti že v treh, kvečjemu štirih letih. Če se številkam o višini svetovnega izvoza in uvoza dodajo se deleži posameznih držav iz najrazličnejših neblagovnih oblik izmenjave in sicer iz tako imenovanega izvoza storitev, ki po nekaterih ocenah predstavljajo že obilno tretjino svetovnega izvoza blaga, potem predstavlja svetovni izvoz blaga in storitev že več kot 300 milijard dolarjev vrednosti.

Tako visoka številka dokazuje ali naj nakazuje, da se danes na mednarodnem tržišču ustvari približno sedmima celotne svetovne proizvodnje blaga in storitev. Pred dvajsetimi leti je na ta del odpadel le 5% del celotne realizacije blaga in storitev. Iz tega izhaja pozitivna ocena razvoja svetovne menjave.

In vendar ima ta potek svetovne menjave tudi svoje temne plati. Po objavljenih podatkih za lansko leto je najbolj narasla trgovinska izmenjava med visoko razvitimi, predvsem med kapitalističnimi državami. Lanskoletna stopnja izvoza visoko razvitih kapitalističnih dežel je znašala že 12,4 odst. Temu je vzrok izredno visoka gospodarska konjunktura v nekaterih kapitalističnih državah, kot n.pr. v ZDA, v Zvezni republiki Nemčiji in na Japonskem, kar je povecalo njihov izvoz in uvoz še posebej v njihovi medsebojni izmenjavi.

Zunanji trgovini posvečajo vedno večjo pozornost tudi dežele z velikanskim domačim tržiščem, kakšne so n.pr. ZDA. Z druge strani pa dokončna ukinitev carin med deželami evropske skupnosti sredi lanskega leta ter nadaljevanje procesa integracije njihovih gospodarstev sta bila spet nadaljnje povoljne okolnosti visokega naraščanja izvoza visoko razvitih zahodnoevropskih dežel. Ker ta proces traja že toliko časa, ni nič čudnega, da njihov delež v svetovnem izvozu narastel od 66,6 odst. v letu 1960 na 70,4 v letu 1968.

Stopnja naraščanja izvoza dežel v razvoju, ki znaša po merilih lanskega leta 8,00 odst., je sicer sama po sebi dokaj visoka, vendar pa znatno nižja od poprečne svetovne stopnje, za katero smo rekli, da znaša 11,1. Toda v to stopnjo 8,00 — je vključen tudi vedno večji izvoz nafte iz dežel v razvoju. Gospodarske uspehe tega izvoza, namreč izvoza nafte, pa uživa razmeroma majhno število dežel v razvoju. Če bi zato izključili izvoz nafte, bi naraščanje izvoza dežel v razvoju v sicer konjunkturnem 1968. letu znašalo le borih 3,8 odst.

To je vsekakor zelo malo in nezadostno, da bi mogoče vplivati kot pomanjša pobuda pri velikih naporih teh dežel, da pospešijo svoj gospodarski razvoj. Ker se je to zelo dogajalo vsa zadnja leta, se je delež dežel v razvoju v svetovnem izvozu skrčil od 21,3 v letu 1960 na 18,2 odst. v letu 1968. To je velik padec, posebno če se upošteva, da je v povojnih letih njihov izvoz dosegal celo dve petini (okoli 40 odst. tedanjega svetovnega izvoza.

Delež socialističnih dežel je v svetovni trgovini znašal okoli 11 odst., računajoč podatke iz lanskega leta, sicer pa je že dolgo let ta delež nespremenjen, kar dokazuje, da se zunanja trgovinska izmenjava socialističnih dežel drži dolgoročnih načrtov in dolgoročnih stopenj naraščanja v svetovni trgovini. To naraščanje je počasnejše od naraščanja svetovne trgovinske izmenjave razvitih kapitalističnih dežel, vendar pa je povoljnejše od naraščanja zunanje trgovinske izmenjave dežel v razvoju.

In prav v tem je treba iskati tudi razlog za pripombe, ki se čujejo v deželah SEV: z ene strani se tu opaža zadovoljstvo nad poglabljanjem medsebojne izmenjave, ki naproti absorbira pretežni del izvoza teh držav — članice, z druge strani pa se poudarja, da stopnja medsebojne povezanosti dežel zaostaja za stopnjo medsebojne obveznosti in integriranosti gospodarstev visoko razvitih kapitalističnih dežel, predvsem dežel v evropski skupnosti.

Naraščanje jugoslovanskega izvoza lani, ko so še delovale silnice devalvacije dinarja iz 1965. leta, je bilo zelo nizko, ker je po podatkih, ki jih je objavil statistični urad SFRJ letos, znašal le 0,97 odst. In to tembolj, ker je bilo to naraščanje že v letu 1967 zelo nizko in je doseglo le 2,59 odst. Če se vzamejo v poštev tudi storitve, je skupno naraščanje dotoka deviznih sredstev bilo lani sicer nekoliko večje, vendar pa vse skupaj še ne spremeni rezultata, ki je bil skrajno nizek.

Po objavljenih začasnih podatkih za posamezna trimesečja letošnjega leta, kaže, da se svetovna konjunktura v trgovinski izmenjavi nadaljuje. Po podatkih o premiku jugoslovanskega izvoza in uvoza, se zdi, da se tudi Jugoslavija, pa čeprav z zamudo, vključuje v te konjunkturne premike. Toda velik porast jugoslovanskega izvoza v letošnjih prvih šestih mesecih prekaša spet porast jugoslovanskega uvoza, kar predstavlja nemajhno nevarnost za nadaljnje povečanje v skupni jugoslovanski plačilni bilanci. Zaradi tega, pravijo jugoslovanski gospodarstveniki, so potrebne temeljitejše razprave in daljnosežnejši posegi v jugoslovanski gospodarski politiki, posebno kar zadeva jugoslovanski zunanjetrgovinski sistem in devizni režim.

B. P.

Motiv z našega Krasa *(Foto M. Magajna)*

Prav nič zaželeno prvenstvo

Od kdaj živi človek na svetu, ni znano, kajti kdo bo vsaj približno določil dobo, ko moremo v dolgi verigi evolucije človeka imenovati že človeka. Nekateri trdijo, da je človek na svetu milijon let, drugi pravijo, da je človek na Zemlji že poldrugi milijon let. Pustimo ugibanja, ki nas ne bodo privedla nikamor in prepustimo to znanstvenikom, ki bodo kdo ve kdaj in kdo ve s kakšnimi sredstvi vendarle na kaki koščici izmerili starost. Sicer pa nas v tem trenutku to niti ne zanima toliko, kajti hoteli smo z nekaj podatki prikazati le izredno naraščanje števila prebivalstva na Zemlji v zadnjem, našem — stoletju. V vsej dobi, odkar živi človek na Zemlji pa vse do leta 1830, je človeštvo doseglo milijardo ljudi na vsej Zemlji. Do druge milijarde prebivalcev našega planeta smo prišli leta 1930, to se pravi v enem samem stoletju. Do tretje milijarde prebivalcev smo prišli že 1960. leta, to se pravi v samih tridesetih letih in lani nas je bilo na Zemlji že 3 milijarde in pol, kot zatrjujejo statistični podatki. Do konca tega stoletja pa nas bo na Zemlji že 7 milijard in še več, kar pomeni, da se bo število prebivalcev na Zemlji povečalo za približno eno milijardo vsakih deset let.

Seveda so narodi, ki se bolj naglo množijo in narodi, kjer je prirodni prirastek počasnejši .V civiliziranih deželah je naraščanje prebivalstva počasnejše. Glede tega nosi prvenstvo Evropa. Najbolj naglo pa se množi prebivalstvo v sicer močno zaostali Costarici, torej v sicer majhni in slabo razviti državi osrednje Amerike. V tej deželi se je število prebivalstva podvojilo v samih osemnajstih letih.

V Costarici se rodi v poprečju 45 otrok na tisoč prebivalcev na leto. Hkrati pa v Costarici umre le 7 oseb na tisoč prebivalcev na leto. To pomeni, da v tej mali latinskoameriški državi ,ki ima površino komaj 60.000 kv. km, pride na vsakega mrtvega kar šest novorojenčkov. Svetovno poprečje glede tega pa je 1 proti 2. Če se bo ali če se bi prebivalstvo Costarice množilo s tekšno naglico, bi ta državica, ki je po svoji površini majhna in hkrati močno zaostala in ki šteje sedaj nekaj manj kot dva milijona prebivalcev, prva doživela — demografsko eksplozijo, saj bi se v samih sto letih njeno prebivalstvo povečalo na 75 milijonov ljudi. 75 milijinov prebivalcev na 60.000 kv. km pa je zares preveč.

PREJELI SMO

NOTIZIE IRI 118-119. Za julij in avgust 1969. Izdaja IRI. Uredništvo Rim, Ul. Verisilia 2.

GEOGRAFSKI OBZORNIK. Leto XVI., štev. 2. — Izdaja Geografsko društvo Slovenije. Uredništvo v Ljubljani, Grintovška 1.

DR. FRAN VATOVEC:

Slovenska in jugoslovanska časniška beseda

28.

Partizanska časniška beseda je prihajala na *Koroškem* iz podzemlja. Tu so bili pogoji za gradnjo skrivnih ognjišč slovenske tiskane ali razmožene besede nenavadno težki. Partizanske tehnike so bile zato zakopane v zemljo. Prva koroška tehnika je bila urejena nad Črno (1943), pa so jo morali nekajkrat preseliti. Sledile so «Koroška tehnika» (1943) v Javorju, «Podjunska tehnika (1943) v Beli pri Železni Kapli. L. 1944 se je le-ta združila s «Pokrajinsko tehniko», ki je pričela z razmnoževanjem l. 1943 nad Mačami v Rožu. V maju 1944 se je tehnika «OK Velikovec» (Mira) preimenovala v tehniko «Obir». Imela je pomen pokrajinske tehnike. L. 1945 se je povezala s tehniko «TC 55», ki so iz nje prihajale na svetlo zelo lepe publikacije.

V območju Prevalj so ustanovili l. 1944 tehniko OK Mežica, imenovano «Netopir». Na gori Macen v celovškem okraju pa je začela 1944. leta s svojim delom tehnika «Celovec» ali, kakor že rečeno, «TC 55». V zimskih mesecih 1944—1945 se je po združitvi s tehniko «Obir» zelo razvila. 8. maja 1945 se je preselila v Celovec. Tu so tiskali časnik «Slovenski vestnik» in delavski list «Die Einheit» (Enotnost). Tudi Ziljska dolina ni zaostajala. Na koroški strani Karavank je oživela leta 1944 ilegalna tehnika, namenjena zavednim Slovencem v beljaškem okraju.

Iz teh skrivnih ognjišč slovenske partizanske publicistične besede so prihajali med koroške Slovence partizanski periodični tiski: «Koroški poročevalec» (1942), nadalje «Informativni list» ter «Radijski vestnik» kot priloga «Slovenskega vestnika». Razen tega še list «Delavska enotnost», namenjen slovenskim delavcem, list «Die Einheit», namenjen nemškim delavcem na Koroškem. Tudi «Slovenski tednik» in «Koroška v borbi» sta bistveno prispevala k prebujanju in krepitvi slovenske narodne in hkrati revolucionarne zavesti predvsem tistih koroških Slovencev, ki so se zbirali v Osvobodilni fronti slovenskega naroda za oboroženo upor proti nasilnemu raznarodovalnemu nacizmu. «Slovenka pod Karavankami» in «Borbena Slovenka» pa sta zbirali zavedne slovenske žene in dekleta v boju proti najbrezobzirnejšemu sovražniku slovenskega ljudstva.

Kapitulacija Italije 8. septembra 1943 pomeni nedvomno *prelomnico* v nadaljnjem razvoju partizanskega *tiskarstva*. Osvoboditev Novega mesta in Kočevja je prinesla partizanski publicistiki dve tiskarni na Dolenjskem. Tiskarno na Goteniškem Snežniku so preimenovali: v *«Triglavsko tiskarno»*, tiskarno na Rogu pa v *«Partizansko tiskarno»*. Poslednja je nadaljevala delo osrednje tehnike Urška, ki je delovala v Rogu od ustanovitve spomladi 1943 pa do kapitulacije Italije. Razen tega je bila istega leta ustanovljena v glavnem štabu NOV in POS tretja centralna tehnika. V vseh treh centralnih tehnikah je bilo osredotočeno tiskanje glasil osrednjega tiska in brošur ter drugih tiskov v več tisoč izvodih.

Tiskarske postojanke se porajajo tudi na *Gorenjskem*. Prva tiskarna je bila tu *«Julija»*, postavljena v skrivališču pri Logeh v Poljanski dolini. V Ločnici pri Medvodah je pričela v aprilu 1944 s svojim delom partizanska tiskarna TRILOF ob počastitvi tretje obletnice OF (TRI L(eta) OF). Ob potoku, ki teče mimo Legastje pri Ločnici, pa je bila vzpostavljena v juniju 1944 tiskarna «DONAS» (priznanje tovarišu *Donu* in tovarišici *Nasti)*. Tu so tiskali med drugim časnike «Ljudska pravica», «Slovenski poročevalec» in «Gorenjski glas». V teh tiskarnah so tiskali na predelanih strojih. Omeniti je še partizansko tiskarno v kamniškem območju. Tu je bil na voljo stroj «Heidelberg».

Na *štajerskih* tleh sta delovali *«Pohorska* tiskarna» in tiskarna *«Pravica»*, na *Primorskem* pa sta tvorili materialno tehnično osnovo za nadaljnji razmah partizanske periodične publicistike prvi tiskarni *«Ančka 222»* na Vogerskem (1944) in *«Julij 63»*, pozneje *«Doberdob»* v bližini Gorenje Trebuše. Tu so natisnili 13. štev. «Partizanskega dnevnika». Ko pa so pričeli s tiskanjem v novo zgrajeni tiskarni «Slovenija», so v tiskarni «Doberdob» prenehali z delom.

Tiskarno «Slovenija» so gradili od junija do avgusta 1944. leta. Iz Milana so spravili čez Gorico in Vogersko ter skozi Trnovski gozd sodobni tiskarski avtomatski stroj formata 50 X 70. Kdor pozna naravno okolje pri Stopniku, uro hoda od ceste Cerkno-Idrija, stisnjeno v ozki grapi med dva bregova — hudournika in zastrto po skali velikanki, bo lahko presodil naporno delo pri spuščanju 2.500 kg težkega stroja po strmini. Tu je prišla 17. septembra 1944 na svetlo štev. 248 *«Partizanskega anevnika»*, posvečenega volitvam PNOO. Odtlej je dan na dan pošiljala «Slovenija» med primorske Slovence «Partizanski dnevnik». Poslovilna številka v tej naravni skrivalnici pa je že poročala o osvoboditvi Trsta in Gorice. Dokončno se je «Partizanski dnevnik» posovil v osvobojenem Trstu. Njegovo publicistično tradijo nadaljuje ponosno in kvalitetno *«Primorski dnevnik»*, ki je na svoji razvojni poti do današnjega dne izpričal prepričljiv napredek.

Tako so se prav na teh tiskarskih, grafičnih *koncentracijah* porajali drug za drugim *tiskani* slovenski partizanski časniki, listi in časopisi osrednjega publicističnega pomena.

«Slovenski poročevalec». Glasilo Osvobodilne fronte. Opravil je s svojimi številnimi izdajami pomembne publicistične naloge v boju za osvoboditev, pa tudi pri oblikovanju ljudske oblasti in mobilizaciji slovenskih delovnih množic. — — — *«Delo»*, organ Centralnega komiteja Komunistične partije Slovenije (1941—42). Propagiralo je «veliki boj svobodoljubnih narodov proti fašističnim razbojnikom» Uspešno se je zavzemalo za večji razmah partizanstva, razširitev sabotažnih akcij, krepitev slovenske narodne vojske itd. — — — *«Ljudska pravica»*, glasilo Komunistične partije Slovenije .Ponovno je začela izhajati 15. januarja 1943. Njene naloge v odločilnih dneh osvobodilnega boja slovenskega naroda: Kazati slovenskemu ljudstvu pot iz fašističnega zatiranja k narodni svobodi in lepši bodočnosti.

«Osvobodilna fronta». Osrednji organ Osvobodilne fronte slovenskega naroda (1941—42). — — — *«Slovenski partizan»* je bil najprej glasilo Glavnega poveljstva slovenske Narodne osvobodilne vojske, pozneje glasilo Glavnega štaba NOB in POS (1941—44). Po 11. štev. 1944 se preimenuje v *«Našo vojsko»*. — — — *«Partizanski dnevnik»*. Najprej (1943) je bil glasilo propagandnega odseka Triglavske divizije; od 6. februarja 1944 glasilo IX. korpusa; od 1. junija 1944 dalje pa glasilo Osvobodilne fronte za Primorsko in Gorenjsko. Najpomembnejše publicistično zmagoslavje ga je čakalo v osvobojenem Trstu, kjer je stopil po njegovi programski poti *«Primorski dnevnik»*.

«Delavska enotnost». Vestnik glavnega odbora Delavske enotnosti, glasilo slovenskih sindikatov. Pojavila se je v novembru l. 1942. Izhaja še danes. Tiskali so jo v ilegalni «Dolomitski tiskarni» v Kozarjah pri Ljubljani. Njene nadaljnje izdaje pa so prihajale na svetlo v partizanskih tehnikah, kamorkoli so se pač selile. — — — *«Kmečki glas»*, vestnik Osvobodilne fronte slovenskega naroda. Prva štev. je izšla v juniju 1943. Od 5. decembra 1943 dalje pa so ga tiskali. Izhaja še danes. — — — *«Mladina»* se je pojavila v novembru 1941 kot priloga «Slovenskega poročevalca», 1. januarja 1942 pa kot glasilo Zveze slovenske mladine. Izhaja še danes. — — — *«Mlada pest»*. Izdaja jo Pokrajinski komite Zveze komunistične mladine Jugoslavije za Slovenijo (1943—44). — — — *«Naša žena»* (prej Našim ženam); od l. 1943 glasilo ženske protifašistične zveze. Izhaja še danes.

Razen tega je bilo tiskanih v partizanskih tiskarnah še okrog 30 drugih periodičnih tiskov. Nekateri tudi v kombinaciji s ciklostilno tehniko.

Glede na realne materialno tehnične in grafične pogoje se je tedaj partizanska publicistika lahko krepko razvijala. Od neperiodičnega tiska je bilo registriranih v Muzeju narodne osvoboditve v Ljubljani 1133 raznih knjig, brošur in drugih tiskov. V času narodnoosvobodilne vojne v Sloveniji je izšlo po nekaterih navedbah 347 enot periodičnega tiska. Pri Muzeju narodne osvoboditve v Ljubljani je bilo doslej zbranih na slovenskih tleh že nad 800 različnih revij, listov, časopisov in drugih periodičnih tiskov.

Dinamičen je bil *vzpon* partizanske periodične publicistike. *Izhodišče* sega v l. 1941. Tedaj je izhajalo šest periodičnih tiskov: *Slovenski poročevalec; Delo; Slovenski partizan; Osvobodilna fronta; Mlada Slovenija* in *Bilten Vrhovnega štaba Narodno osvobodilnih partizanskih oddelkov Jugoslavije*. V *naslednjem letu* (1942) se je pomnožilo njihovo število skoraj *trikratno* (16); 1943., zlasti po kapitulaciji Italije, pa več ko *dvanajstkratno* (74).

POPRAVEK. V 22. nadaljevanje se je vrinila v sedmi odstavek tipkopisna napaka: ne gre za «Črno zastavo», temveč za **«Crveno (rdeče) zastavo»**, kar so nedvomno že čitatelji sami ugotovili.

(Nadaljevanje sledi)

NOVOSTI NA KNJIŽNI POLICI

Velika umetnost starega Egipta

Gre za sedmo knjigo zbirke Umetnost v slikah, ki je posvečena umetnosti vsega sveta

Nedolgo tega smo ob šesti knjigi zbirke UMETNOST V SLIKAH zapisali, da bo slovenska izdaja te popularne knjižne zbirke, posvečena umetnosti vsega sveta, izšla v predvidenem roku, pa čeprav obsega zbirka osemnajst knjig, ki so povrh zahtevne tudi po svoji grafični opremi. Res je sicer da gre za mednarodno delitev dela, saj na italijanski papir tiskajo podobe v Nemčiji, v Stuttgartu, tekst pa v Ljubljani, in da gre za svetovno izdajo nove zbirke, ki naj predvsem s podobami in le spremnim tekstom, seznanja znanja željne ljudi z razvojem likovne umetnosti in z njenimi največjimi dosežki. Vendar pa gre, vsaj za naše razmere, za veliko izdajo. In če smo pri podobnih edicijah navajeni precejšnjih zamud, je redno izhajanje teh knjig še toliko bolj pozdraviti. No, po zadnji objavi knjige o starogrški umetnosti je komaj nekaj tednov in že nam je Državna založba Slovenije postregla z novo knjigo. Ta je po vrsti že sedma. Posvečena je umetnosti starega Egipta, zibelki zahodne umetnosti in kulture. Napisal je knjigo Wolfhart Westendorf, iz nemščine pa jo je, kot ostale knjige, prevedla Helena Menaše.

Koncept te knjige je v skladu s konceptom celotne izdaje: prikazati umetnost predvsem s podobami, reprodukcijami umetnin, in ne toliko z besedilom. Je pa seveda tudi v skladu z ostalimi knjigami zbirke. Vendar pa lahko že takoj, ko knjigo vzamemo v roke in jo prelistamo, ugotovimo, da je avtor nekoliko več pozornosti posvetil uvodu. Ko ga preberemo, spoznamo, da je bilo za razumevanje umetnosti starega Egipta nujno nekaj več prostora posvetiti uvodnim besedam. Avtor knjige namreč ugotavlja, da je na eni strani prav umetnost tista, ki omogoča neposredni dostop h kulturi starega Egipta, torej k razumevanju te visoke kulturne pesmi. Na drugi strani pa je prav za razumevanje egipčanske umetnosti bistvenega pomena spoznavanje vere, saj je bila prav ta velika naročnica umetnosti.

In prav o veri in njenih simbolih, o miselnosti, govori avtor knjige v uvodni besedi. Preide nato na kralje, na njihov pomen v egipčanski zgodovini, na njihova posmrtna bivališča in svetišča sploh. Tako oa pojmovanja verstva, miselnosti, ustroja družbe in države preide na arhitekturo, od te na kiparstvo in slikarstvo ter sklene uvodni del knjige z besedo o umetnicih ustvarjalcih, ki niso bili umetniki v današnjem pomenu besede, temveč rokodelci, čeprav s posebnim položajem. Kajti prav s temi «ohranjevalci življenja» so naročniki, predvsem kralji, dosegli svoj smoter: zmago nad smrtjo in nadaljnje življenje v spominu naslednjih rodov.

Knjiga nam sicer te približa. Seveda predvsem v barvnih podobah. Te spremlja razlagajoči tekst in tako prikazuje razvoj staroegipčanske umetnosti po posameznih obdobjih, od nekako 3000 let pred našim štetjem, do 4. stoletja pred našim štetjem, s posebnim prikazom grško-rimskega obdobja Egipta in koptskega obdobja. Čeprav gre za umetnine, ki jih mnoge poznamo že bolj ali manj po raznih podobah in drugih izdajah, čeprav nam piramide, mumije, kipi faraonov in slikarije niso nekaj novega, nam vendar ta knjiga s sistematičnim pregledom razvoja egipčanske umetnosti, predvsem pa z izredno bogatim slikovnim gradivom, daje edinstven pogled v to umetnost in njeno duhovno bogastvo.

Sl. Ru.

Umrl je kipar Mazzucato

PARMA, 18. — *Davi je v starosti 62 let umrl v tukajšnji bolnišnici italijanski kipar Marino Mazzacurati, avtor vrste spomenikov v Italiji in tudi v tujini. Pokojnika so pripeljali v bolnišnico pred dvema tednoma.*

Marino Mazzacurati se je rodil v San Venenzio di Galliera v pokrajini Bologna. Otroška in mladeniška leta je preživel v Gualtieriju, nakar se je bil preselil v Rim na šolanje. Po končani šoli pa se ni več premaknil iz Rima, razen za krajša obdobja, ko ga je sililo po svetu delo. Zaradi velikih uspehov na področju likovne ustvarjalnosti je bil imenovan za člana akademije in dobil tudi nagrado predsednika republike za leto 1966. Parma ga je izvolila za svojega častnega meščana, ker je leta 1956 postavil v Parmi spomenik padlim partizanom. Mazzacurati, ki je napravil že toliko spomenikov, je bil zelo ponosen na to svoje delo.

Med njegova najpomembnejša dela spadajo spomenik neodvisnosti v prestolnici Libanona, spomenik padlim v mestecu San Sepolcro, podoben spomenik v Mantovi ter znani spomenik neapeljskim upornikom iz leta 1943.

MILAN, 18. — *Od danes pa do prihodnjega torka bodo v Milanu in sicer v prostorih krožka Edmondo de Amicis vrteli 6 filmov japonskega režiserja Jasujira Ozuja, ki bi jih bili morali predvajati v Bergamu na festivalu, ki pa so ga preložili ali točneje odpovedali.*

Gre za filme, ki jih bo italijanska publika prvič videla, kajti nobeden od teh filmov še ni bil prikazan v Italiji. V naslednjem bomo navedli naslove teh filmov v italijanskem prevodu: «L'autunno della famiglia Kohayagawa», «Una storia di Tokio», «Primavera incipiente», «Il sapore del pesce o pomeriggio d'autunno» in končno «Il fiore dell'equinozio».

COMO, 18. — *Včeraj se je v vili Olmo ob jezeru Como zaključil 40. vsedržavni kongres esperantistov. Kongresa se je udeležilo skupno 415 delegatov iz vse Italije. Nekaj predstavništev esperantistov pa je bilo tudi iz drugih držav, celo z drugih celin. Ob koncu kongresa je bila izglasovana resolucija, v kateri esperantisti med drugim zahtevajo tudi ustanovitev italijanskega esperantskega zavoda.*

NOTRANJA TRENJA IN RAZCEPI V KKK

Najhujši rasisti so baje v razsulu

V Severni Karolini hoče vodstvo prevzeti neki skrajnež - V KKK se je vključila baje FBI

NEW YORK, 18. — O organizaciji ku klux klan se že zelo dolgo nič ne govori. To je tudi povsem razumljivo, kajti pred časom, pred nekaj leti je ta organizacija ameriških belih rasistov, ki se je razvila še posebej na jugu ZDA, ponekod tako rekoč gospodarila in njeni često tragični nastopi so bili na dnevnem redu. Sedaj pa je ta organizacija v zatonu in kakor menijo nekateri, jo rušijo njeni notranji spori, tako da se organizaciji že napoveduje popolni polom.

Ne glede na to, da je organizacija ku klux klan doživela v zadnjih letih najmočnejši udarec s strani javnega mnenja, kajti v ZDA so vedno močnejše tiste naprednejše sile, ki obsojajo sleherni izraz rasizma, je ku klux klan ali bolje «United Klans of America», kot se organizacija imenuje uradno v vsedržavnem okviru, doživela zelo hud udarec v svoji «podružnici» v Severni Karolini, kjer je imela izredno veliko pristašev in simpatizerjev, saj je v severni Karolini imela najvišji odstotek pripadnikov v razmerju s prebivalstvom.

V organizaciji ku klux klan v severni Karolini je prišlo do notranjega spora, ki je organizacijo privedel do razcepa. Eden izmed voditeljev odcepljene organizacije Joe Bryant obtožuje vsedržavno in tudi krajevno vodstvo organizacije, da je popustljivo, negotovo, dezorientirano. Seveda je Bryant skrajni rasist in mu sedanje razmere ne gredo po godu. Toda poznavalci razmer pravijo, da so njegovi očitki glede «popustljivosti» in «dezorientacije» povsem utemeljeni in to ne samo, kar zadeva organizacijo v severni Karolini, pač v vsej organizaciji v ZDA, torej vseh klanov v Ameriki, v katerih da se opaža neka praznina, ki da datira od časov, ko so ameriške zvezne policijske oblasti spravile za zapahe nekaj voditeljev osrednjega vodstva ku klux klana. Tedaj je ameriška zvezna policija aretirala Roberta Shelton in Roberta Jonesa, dva najvišja funkcionarja organizacije v Ameriki. Bilo je to v dobi, ko se je zdelo, da se bo ku klux klan iz ZDA razširil celo v Evropo, ko se je namreč rasistična «ideologija» začela uveljavljati celo v Veliki Britaniji in drugod.

Ker sta bila aretirana dva najvišja funkcionarja te proslule organizacije, je vodstvo «United Klans of America» prevzel, vsaj začasno, Melvin Sexton. Bilo je to v času, ko Shelton ni hotel pokazati zvezni policiji (FBI) seznamov in arhiva osrednjega vodstva.

«Uporni» Joe Bryant, ki govori o «popustljivosti» in «dezorientaciji», je pogosto obtožil Sextona tudi tega, da izkorišča svoj položaj za to ,da si prilašča, seveda protizakonito, sklade in premoženja, ki pripadajo organizaciji. Ko se je to preko tiska razvedelo, so mnogi člani organizacije v raznih zveznih državah prenehali plačevati svoj letni prispevek, mnogi pa so tudi izstopili iz organizacije. «Uporni» Bryant je na neki tiskovni konferenci izjavil, da se je odločil za odcepitev tudi zaradi «strahopetnosti» začasnega voditelja Melvina Sextona, ki je pred nedavnim odklonil dvoboj med eno skupino članov klana ter skupino črncev, ki so se uprli «ukazu», rekli bi raje provokacijam članov klana. Do spopada, do «dvoboja» pa je vseeno prišlo in Bryanta je policija aretirala in ga izročila sodišču, ki ga je pod obtožbo upora obsodilo.

Da bi mogli razumeti pomen odcepitve v severni Karolini in hkrati da bi mogli dojeti stanje, ki vlada v vsej tej organizaciji v državnem merilu, je treba vedeti, da je od same ustanovitve organizacije United Klans of America bila severna Karolina vedno nekakšno jedro organizacije in da je v tej državi imel klan največjo svobodo, posamezni član organizacije pa je mogel početi, kar se mu je zljubilo. Do pred nekaj leti so vsakega tujca na cestah glavnega mesta severne Karoline sprejeli obcestni napisi: «To je ozemlje ku klux klana».

Tudi v severni Karolini se je dejavnost ku klux klana skrčila na najmanjšo mero, tako da je že neopazna. V organizacijo so se baje vključili že tudi agenti FBI, tako da stari rasisti že nimajo več besede. Seveda je treba k temu dodati, da rasizem v ZDA od časa do časa vsaj na zunaj zadrema, da pa se nato ponovno razživi in razdivja.

RADIO TELEVIZIJA

PETEK, 19. SEPTEMBRA 1969

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.30 Jutranja glasba; 11.35 Slov. narodne; 12.20 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Ansambel Pacchiori; 17.20 Program za mladino; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Komorni koncert; 19.10 Pesniški nazori; 19.20 Priljubljene melodije; 19.45 Beri, beri rožmarin zeleni; 20.00 Šport; 20.30 Gospodarstvo in delo; 20.45 Operna glasba; 21.45 Veseli utrinki; 22.00 Skladbe davnih dob.

TRST

12.05 Plošče; 12.25 Tretja stran; 14.00 Dallapiccola: «Ujetnik».

KOPER

7.30, 8.30, 12.30, 15.30, 17.00, 20.15 Poročila; 7.40 Glasba za dobro jutro; 8.00 Prijetna glasba; 9.00 Pod senčnikom; 10.00 Operetne melodije; 10.45 Znani popevkarji; 11.00 Prijetna glasba; 11.15 Nove plošče; 11.30 Današnji pevci; 11.45 Glasba in pesem; 12.00 in 12.45 Glasba po željah; 14.00 Domače kronike; 14.10 Prisluhnimo jim skupaj; 14.35 Danes pojo; 15.00 Gojenci glasbenih šol; 15.20 Ansambel Kampič; 16.35 Pisana paleta; 17.40 Popevke; 18.00 Popoldanski koncert; 19.00 in 20.30 Prenos RL; 20.00 Orkester; 23.10 Pisana glasba; 23.35 Violinist Szeryng.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 8.30 Popevke, 9.06 Zvočni trak; 10.05 in 11.0 Ura glasbe; 11.30 Sopranistka G. Frazzoni; 12.05 Kontrapunkt; 14.45 Nove pesmi; 16.00 Spored za najmlajše; 16.30 Neapeljsko poletje; 17.05 Program za mladino; 19.13 Radijska priredba; 20.15 Gerusalemme liberata; 21.15 Simf. koncert.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 Poročila; 8.40 Orkestri; 9.05 Kako in zakaj?; 10.00 Radijska priredba; 10.40 Telefonski pogovori; 13.00 Pisan spored; 13.35 Zabavna glasba; 14.00 Juke box; 14.45 Za prijatelje plošč; 16.00 Rapsodija; 16.35 Glasba in počitnice; 17.35 Juke box poezije; 18.20 Poljudna enciklopedija; 19.00 Program s S. Pampanini; 20.00 A. Lupo in glasba; 21.00 Lahka glasba v Benetkah; 22.40 Elektronske orgle.

III. PROGRAM

10.00 Koncert za začetek; 10.40 Glasba in podoba; 11.40 Sodobna ital. glasba; 12.20 Doba klavirja; 14.30 Portret avtorja: Pzitzner; 15.10 Haydnov oratorij «Stvaritev»; 17.20 Pizzetti in Honegger; 18.15 Gospodarska rubrika; 18.30 Lahka glasba; 18.45 Ženske in šport; 19.15 Koncert; 20.30 Sodobna kozmologija.

FILODIFUZIJA

8.00 Koncert za začetek: Mozart in Kodaly; 9.15 Baletna glasba; 10.10 Haendlova sonata za flavto in bas; 11.40 Klarinetist R. Kell; 12.20 Operna glasba; 14.35 Klavirske skladbe.

SLOVENIJA

6.00, 7.00, 8.00, 11.00, 14.00, 16.00, 20.30 Poročila; 7.50 Danes za vas; 8.25 Telesna vzgoja; 8.45 Inform. oddaja; 9.08 Operna matineja; 10.05 Pionirski tednik; 10.35 «Morda vam bo všeč»; 11.15 Pri vas doma; 13.10 Ritmi in melodije; 13.30 Kmetijski nasveti; 13.40 Cez polja in potoke; 14.30 Priporočajo vam...; 15.05 Lahka glasba; 16.20 Napotki za turiste; 16.40 Gershwin: «Amerikanec v Parizu»; 17.00 Vsak dan za vas; 18.05 Človek in zdravje; 18.15 Koncert po željah; 19.15 Zvočni razgledi; 19.50 Na mednarodnih križpotjih; 20.15 Ansambel P. Kosca; 21.00 Skladbe srbskih avtorjev; 21.30 Rad imam glasbo; 22.15 Oddaja o morju; 23.15 Plesna glasba; 24.05 Literarni nokturno; 24.15 Razpoloženjska glasba.

ITAL. TELEVIZIJA

17.00 Konjske dirke; 18.15 Spored za najmlajše; 19.45 Šport in ital. kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Irsko vprašanje; 22.00 Film «I bugiardi»; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

17.20 Evropsko prvenstvo v lahki atletiki; 21.00 Dnevnik; 21.15 Mednarodni koncert lahke glasbe v Benetkah; 22.25 Skriti umotvori.

JUG. TELEVIZIJA

21.00, 23.20 Poročila; 10.35, 15.35 TV v šoli; 12.00 Angleščina; 17.00 Evropsko atletsko prvenstvo; 20.50 Cikcak; 21.35 Pojmo v dežju — film; 23.20 Quiz.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Na trgovskem področju bo

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 20.1, najnižja 16,5, ob 19. uri 19,9 stop., zračni tlak 1009,1 stanoviten, vlaga 84 odst., nebo pooblačeno, morje mirno, temperatura morja 21 stop., dežja je padlo 39,3 mm.

Tržaški dnevnik

Danes, PETEK, 19 .septembra VITODRAG
Sonce vzide ob 6,48 in zatone ob 19,09 — Dolžina dneva 12,21 — Luna vzide ob 15,40 in zatone ob 23,38
Jutri, SOBOTA, 20. septembra BRANE

ŽIVAHNA SINDIKALNA DEJAVNOST

Uspela ponovna 24-urna stavka kovinarjev zasebnih podjetij

Velika udeležba gradbincev tudi drugi dan 48-urne stavke - Danes in jutri stavka delavcev opekarn

Včeraj je bil sindikalno zelo razgiban dan. Stavkali so kovinarji iz zasebnih podjetij, delavci železarne Italsider in gradbinci. Delavci zasebnih kovinarskih podjetij so stavkali že drugič, ker so se razbila pogajanja za sklenitev nove delovne pogodbe. Kot smo že večkrat pisali, so zahteve kovinarjev precejšnje, tako npr. zvišanje osnovne mezde za 75 lir na uro za delavce in 15.000 lir na mesec za uradnike. Kot druge stroke, zahtevajo tudi kovinarji skrčenje delovnega urnika na 40 ur na teden ob nespremenjenih prejemkih ter priznanje sindikalnih pravic in svoboščin v tovarnah in na gradbiščih. Kakor prejšnja, je tudi ta stavka kovinarjev zelo dobro uspela, tj. skoraj stoodstotna, tako na primer v ladjedelnici Giuliano v Miljah (bivša Felszegy), v Stabilimenti Meccanici Triestini itd.

V železarni Italsider so delavci stavkali včeraj, ker so bile na dan stavke delavcev podjetij z državno udeležbo v tej železarni volitve notranje komisije. Zato so stavko odložili. Vsekakor je imela velik uspeh. Pri vseh strokah se pač pozna, da se je močno okrepila sindikalna enotnost tudi v Trstu.

Včeraj je bil drugi dan 48-urne stavke gradbenih delavcev in odstotek stavkajočih se je v primerjavi s predvčerajšnjim dnem še povečal, saj je dosegel nad 95 odst. Stavka se tiče okrog 8000 gradbincev. Tudi gradbinci zahtevajo znatne izboljšave, in sicer zvišanje osnovnih mezd za 20 odst. ter skrčenje delovnega urnika na 40 ur na teden. Prav tako zahtevajo znatne poviške proizvodnih nagrad in drugih doklad.

Danes in jutri bodo stavkali tudi delavci po opekarnah. Pri nas se tiče stavka kakih 60 delavcev opekarne pri Orehu. Za prihodnji teden pa se pričakuje stavka delavcev cementarn.

Delo oddelka za zdravstvo in higieno tržaške občine

V avgustu je nadzorni odbor oddelka za zdravstvo in higieno tržaške občine opravil mnogo pregledov v vseh podjetjih in skladiščih z živili. Poleg tega so nadzorniki pregledali 53 stanovanj, ki so v slabem stanju. Med opravljanjem omenjenih pregledov, ki jih je bilo skupno 4.256, so nadzorniki pridržali 99 vzorcev živil, katere so nato poslali kemičnemu oddelku pokrajinskega laboratorija za higieno in profilakso. Ravno tako so nadaljnjih 144 vzorcev poslali zdravniškemu mikrografskemu oddelku istega laboratorija.

V istem mesecu je bilo naloženih tudi 29 glob kršiteljem pravilnika o živilih, dve osebi pa sta bili prijavljeni sodnim oblastem.

Za preselitev stojnic na Trg Libertà

V preteklih dneh se je na sedežu v Ul. Rossini 6 sestal izvršni odbor pokrajinske turistične ustanove. Med drugim so razpravljali tudi o vprašanju namestitve stojnic, ki so sedaj na Trgu Ponterosso v Ul. Bellini. Glede tega se je izvršni odbor zavzel za izvedbo sklepov občinskega sveta, da se vse stojnice brez vsakega nadaljnjega zavlačevanja preselijo na Trg delle Libertà, začasno v park in čimprej na prostor ob glavni avtobusni postaji, da se tako zagotovi snaga na Trgu Ponterosso in vzdolž kanala.

Upravni svet ustanove za razvoj kmetijstva (ERSA) se je ponovno sestal predvčerajšnjim pod predsedstvom komturja Lucce in razpravljal o pridelovanju koruze, ki je velikega pomena za kmetijstvo v deželi. V naši deželi namreč pridelajo 3 milijone stotov koruze, to je kar 10 odstotkov državnega pridelka, ki znaša 30 milijonov stotov. Svet je odobril akcijo za spodbujanje tega pridelka in razpravljal o napravah za sušenje koruze in za njeno shranjevanje.

● **Danes ob 19. uri** bo na Trgu Garibaldi zborovanje KPI o vprašanju zapore najemnin. Govorila bosta sen. Sema in poslanec Albin Škerk.

V nedeljo ob 16. uri bo v krožku «Stella» v Podlonjerju praznik kom. tiska, na katerem bosta govorila člana federacije Mauro Jaluz in Dušan Kodrič. Domači vinogradniki bodo razstavili grozdje. Podoben praznik bo istočasno tudi pri Sv. Barbari, kjer bosta govorila Dušan Lovriha in Willer Bordon.

Obisk predsednika izvršnega sveta SRS Staneta Kavčiča v Trstu

(Nadaljevanje s 1. strani)

Pričakuje se, da pride odposlanstvo skozi prehod pri Fernetičih v ponedeljek zjutraj ob 9. uri. Kasneje, ob 10.30, bo v prostorih deželne uprave sestanek odposlanstva s predsednikom Berzantijem in drugimi deželnimi predstavniki. Zjutraj sta na sporedu še obiska pri predsedniku deželnega sveta Ribeziju in pri tržaškem županu Spacciniju.

Zatem bo uradno kosilo, ki ga priredi predsednik Berzanti in ki se ga bodo udeležile najvišje oblasti v deželi. Med kosilom bosta predsednik Berzanti in predsednik Kavčič imela kratka pozdravna govora. Popoldne si bodo gostje ogledali tržaško pristanišče, nato pa se bodo udeležili sprejema, ki ga priredi predsednik deželnega sveta.

Naslednji dan bo odposlanstvo po sestanku s predstavniki slovenske manjšine obiskalo center teoretske fizike v Miraramu, nakar odpotuje v Torviscoso, kjer si bo ogledala obrate SAICI. V torek so na sporedu še sestanek z videmskim županom Cadettom, obisk v tehničnih zavodov Malignani in Zanon v Vidmu in odhod gostov v Gorico, kjer se bodo srečali z županom Martino. Obisk se konča v Gorici s sestankom s časnikarji.

Kar se tiče prejšnjih stikov med predstavniki Slovenije in Furlanije - Julijske krajine, naj pripomnimo, da je bilo neformalno srečanje med oblastmi iz Slovenije in tedaj komaj ustanovljene dežele Furlanije - Julijske krajine v Gorici že marca 1965. Kasneje, v maju istega leta, je odposlanstvo Furlanije - Julijske krajine, ki ga je vodil predsednik Berzanti, opravilo uradni obisk v Sloveniji na vabilo predsednika izvršnega sveta. Vprav takrat je predsednik Berzanti povabil tedanjega predsednika Slovenije Smoleja, naj obišče Furlanijo - Julijsko krajino. Med tem obiskom, ki je bil prvi obisk deželnega odposlanstva v Sloveniji, so bili položeni temelji za proučevanje skupnih vprašanj. Ozračje zaupnega razumevanja, v katerem je obisk potekal, je omogočilo poglobitev perspektiv in oblike sodelovanja na važnih toriščih, ki zanimajo oboje. Pri tem je treba naglasiti, da bi bilo moralo priti do obiska predsednika Slovenije v Furlaniji - Julijski krajini že dolgo časa od tega, toda razne nujne zadeve v Sloveniji in volitve za obnovitev deželnega sveta Furlanije - Julijske krajine so privedle do odložitve datuma obiska, ki je kot smo dejali, določen za ponedeljek 22. in torek 23. t.m.

Glede odnosov s sosednimi deželami se je treba spomniti tudi obiskov odposlanstev Furlanije - Julijske krajine na Koroškem in koroških predstavnikov v naši deželi. Leta 1965 je prišlo koroško odposlanstvo v Furlanijo - Julijsko krajino, zatem je predsednik Berzanti na povabilo predsednika Sime vrnil obisk maja 1967 in končno je nedavno, to je maja letos, odposlanstvo, ki ga je vodil deželni glavar Sima, prišlo v Trst za otvoritev kulturnih izmenjav s Celovcem.

PROMETNE NESREČE V MESTU

Močno trčenje dveh avtov pred borznim poslopjem

Avto podrl kolesarja, ki se bo moral zdraviti 40 dni - Vespist ranjen pri trčenju z avtomobilom

V mestu se je včeraj pripetilo več prometnih nesreč. Prva se je pripetila v jutranjih urah na Borznem trgu pred križiščem z Ulico Cassa di Risparmio, pri kateri sta bili dve osebi ranjeni.

Bilo je nekaj pred poldne, ko sta na omenjenem križišču trčila dva avtomobila: fiat 500 z registracijo TS 95123 in fiat 850 z registracijo TS 79787. Prvega je vozil 51-letni Giancarlo Roli iz Miramarskega drevoreda št. 181, ki je bil namenjen v Ulico Cassa di Risparmio, drugega pa 29-letni Lucio Bassanese iz Ulice Romagna št. 80, ki je bil namenjen proti nabrežju. Glavni vzrok trčenja je bila najbrž slaba vidljivost zaradi hudega naliva, ki je ravno takrat zajel mesto.

Trčenje je bilo tako silno, da sta se avtomobila kar odbila drug od drugega ter precej poškodovana obstala na sredi cestišča in so ju morali agenti prometne policije nato odstraniti, oba voznika pa sta se pri trčenju ranila. Rolija, ki je imel globoko rano nad levim očesom, so kmalu nato odpeljali v splošno bolnišnico z rešilnim avtomobilom Rdečega križa, Bassaneseja pa so zaradi udarcev v obraz in po rokah odpeljali v bolnišnico agenti cestne policije. Na srečo pa so bile njune poškodbe lažjega značaja in so ju zdravniki po prvi pomoči poslali domov. Oba bosta okrevala v približno tednu dni.

Precej huda nesreča se je pripetila v popoldanskih urah v Ulici F. Severo. Žrtev nesreče je bil mlad kolesar, ki se je peljal proti univerzi.

Mladi kolesar, 16-letni Roberto Franceschini iz Buj, je s kolesom privozil že do začetka Ulice sv. Frančiška, ko ga je nepričakovano podrl na tla avtomobil volkswagen z registracijo TS 72791, ki ga je upravljal 37-letni Lucio Morantini iz Ulice Rotonda del Boschetto. Moški je namreč prihajal po Ulici F. Severo navzdol in je hotel zaviti v Ulico sv. Frančiška. Ravno tedaj mu je presekal pot mladi kolesar in moški ga je kljub naglemu zaviranju zadel.

Pri padcu na tla si je Franceschini zlomil levo zapestje ter se precej potolkel po desni strani prsi, desni roki in levem kolenu. Sam Morantini ga je nato odpeljal v splošno bolnišnico, kjer so ga sprejeli na ortopedskem oddelku s prognozo okrevanja v 40 dneh.

Okrog 19. ure je prišlo malo od kraja, kjer se je zjutraj pripetila že omenjena nesreča, do novega trčenja med vespo (BA 92357) in avtomobilom mini minor (TS 99399). 29-letni Andrea Calò iz Ulice Tigor št. 6 se je z vespo peljal po Korzu proti Borznemu trgu. Pri semaforu na križišču z Ulico Roma pa se je nepričakovano zaletel v omenjeni avtomobil, ki je ravno tedaj privozil s parkirnega prostora na desni strani cestišča in ga je upravljal 26-letni Stefano Perisch iz Ulice Flumian.

Pri trčenju je mladi vespist padel na tla ter se potolkel in odrgnil po rokah in nogah. Mestni redarji, ki so kmalu nato prišli na kraj nesreče, so poklicali rešilni avtomobil, ki je ponesrečenca odpeljal v splošno bolnišnico. Po prvi pomoči pa so Calòja posali domov, kjer se bo moral zdraviti približno teden dni.

Zadnje slovo od malega Roberta

Tragedija, ki je pred nekaj dnevi v vsej neizprosni krutosti legla nad naše mesto zaradi pretresljive nesreče na Čarboli, ko je francoski tovornjak zdrvel s ceste med stanovanjske hiše in med divjo vožnjo sejal pustošenje in smrt, je imela včeraj popoldne svoj presunljivi epilog. Truplo malega Roberta Marcucclja, nedolžne žrtve krute usode, je velika množica ljudi pospremila včeraj na zadnji poti.

Žalni sprevod z malo belo krsto v sredi se je razvil iz splošne bolnišnice na občinsko pokopališče okrog treh popoldne. Pogreba so se poleg številnih sorodnikov in znancev malega Roberta ter mešcanov sploh udeležili tudi njegovi mladi sošolci.

Hudo prizadeti družini je bilo v teh žalostnih trenutkih preizkušnje v veliko tolažbo prizadeto in iskreno sočustvovanje vse javnosti in zaradi tega je vsem hvaležna.

Nesreča na delu

Na ortopedskem oddelku splošne bolnišnice so včeraj popoldne okrog 14. ure sprejeli na zdravljenje 58-letnega mizarja Antonia Debona iz Samatorce št. 32, ki se je malo prej ponesrečil na delu na pomolu Fratelli Bandiera, kjer je uslužben pri podjetju «Naval Ricuperi». Debono je namreč žagal na pomolu drva z električno krožno žago, ko ga je ta nepričakovano oplazila po desni roki in mu poškodovala prstanec. Njegov delodajalec ga je zaradi tega odpeljal v splošno bolnišnico, kjer se bo moral zaradi globoke rane na prstu, ki mu je poškodovala mišičevje, zdraviti približno 25 dni.

VČERAJ RAZGLASITEV NA KONSERVATORIJU «G. TARTINI»

Na natečaju za simfonično skladbo 1969 podeljeni dve drugi in tretja nagrada

Mednarodna žirija prve nagrade ni podelila, ker nobeno predloženo delo ni imelo odgovarjajočih umetniških vrednot - Zmagovalca dveh drugih nagrad sta Peter Benary iz Švice in Gene Gutche iz ZDA

Mednarodna žirija XVI. natečaja «Nagrade mesta Trsta» in «VIII. mednarodnega natečaja za simfonično skladbo 1969» je po skrbni preučitvi vseh predloženih del soglasno sklenila, da prve nagrade v višini 2 milijona lir ne podeli, ker nobeno predloženo delo ni imelo takih umetniških kvalitet, ki bi opravičile podelitev prve nagrade. Zaradi znatne umetniške in konstruktivne zavzetosti pa je soglasno sklenila podeliti namesto ene predvidene dve drugi nagradi po 750.000 lir z izvedbo ter tretjo nagrado v višini 250.000 lir z izvedbo.

Sklep o tem je žirija sporočila včeraj zvečer med kratko svečanostjo v veliki dvorani konservatorija «G. Tartini» v Ul. Ghega 12, ko je tajnik žirije dr. Aldo Baldini prečital sklepni zapisnik žirije, ki je drugi nagradi podelila Nemcu Petru Benarvyju, bivajočemu v Luzernu v Švici za skladbo z naslovom «Sinfonie» in v Ameriki živečemu skladatelju nemške narodnosti Geneju Gutcheju za skladbo z naslovom «Violin Concerto Op. 36», tretjo nagrado pa ameriškemu skladatelju Juliusu Schlossu za skladbo z naslovom «Ballet-Overture».

Razen tega je žirija soglasno sklenila posebej omeniti skladbi z naslovoma «Variations Symphoniquesé» ter «N'Avoir Qu'un But L'Atteindre et le Dépasser», vendar bo zalepke z imeni avtorjev odprla le, če bosta avtorja na to pristala.

Iz poročila umetniškega vodstva natečaja je razvidno, da je bil razpis za natečaj natisnjen v 6000 izvodih v italijanskem, francoskem, angleškem in nemškem jeziku in že na začetku tega leta razdeljen v Italiji in inozemstvu. Do predpisanega roka 7. septembra t. l. je komisija prejela 82 skladb, od katerih 27 iz Italije ter 55 iz 17 držav: Avstrije, Belgije, Brazilije, Bolgarije, Kanade, Češkoslovaške, Francije, Nemčije, Anglije, Izraela, Jugoslavije, Malte, Poljske, Romunije, Španije, ZDA in Švice. Štiri skladbe (3 tuje in 1 italijanska) so bile odklonjene, ker so dospele po roku.

Mednarodna žirija, ki so jo sestavljali prof. Orazio Fiume (Italija) kot predsednik, Henk Badings (Nizozemska), Andre Francois Marescotti (Švica), Armando Renzi (Italija), Alojz Srebotnjak (Jugoslavija) ter dr. Aldo Baldini kot tajnik, je na sestanku 11. septembra najprej izločila eno skladbo, ker ni odgovarjala razpisu natečaja, nato pa je posamezno in skupno pregledala vse ostale skladbe in jih odbrala 26 za naslednjo preučitev, ko je število kandidatov za nagrado skrčila na 11. Zadnji in dokončni pregled je izločil končno 5 skladb za nagraditev in omembo.

Predsednik konservatorija «G. Tartini» dirigent dr. Giuseppe Antonicelli je nato v svojem kratkem predsedniškem poročilu najprej ugotovil, kako je «Nagrada Trsta» prodrla in se uveljavila v državnem in mednarodnem merilu, nato pa izrekel zahvalo predsedstvu ministrskega sveta, deželi Furlanija - Julijski krajini, deželnemu vladnemu komisariatu, pokrajinski upravi, avtonomni letoviščarski in turistični ustanovi ter številnim ustanovam in zasebnikom, ki s svojimi prispevki omogočajo izvedbo natečaja ter obenem upanje, da se bo njihova pomoč nadaljevala tudi v prihodnje. Prav tako se je dr. Antonicelli zahvalil članom žirije za opravljeno delo ter prof Oraziu Fiumeju, ki se slovesnosti ni mogel udeležiti, ker je bil le malo prej žrtev, k sreči ne prav hude, prometne nesreče. Končno je izrekel svoje čestitke zmagovalcem in zahvalo vsem, ki so se udeležili natečaja in sporočil, da bo koncert, na katerem bodo izvajali zmagovite skladbe, v gledališču «Verdi» 24. oktobra letos.

Razglasitvi izida natečaja so poleg članov žirije prisostvovali tudi nekateri ugledni tržaški glasbeniki, javni delavci in predstavniki tiska.

IZREDNA SEJA OBČINSKEGA SVETA V DOLINI

Predhodne priprave za gradnjo kulturnega doma v Boljuncu

Javna dela v okviru gospodarskega načrta 1969 - Odobreni sklepi občinskega odbora - Prispevek dijakom za knjige in prevoze

Sinoči je bila v Dolini izredna seja občinskega sveta, ki je odobril nekatere sklepe občinskega odbora in načel razpravo o drugih točkah, ki so še na dnevnem redu. Med najbolj važne sklepe spada pooblastilo arh. dr. Dariju Jagodicu, da izdela idejni načrt za nov kulturni dom v Boljuncu.

Kakor je znano, bo dolinska občina z izkupičkom prodaje občinskih in srenjskih zemljišč za gradnjo tovarne GMT pri Boljuncu zgradila tudi kulturni dom v Boljuncu, meditem ko bo novi športni center pod Dolino. Za kulturni dom so že našli zemljišče in se pogodili za ceno, na podlagi idejnega načrta pa bo občinski svet sprejel nadaljne sklepe in zaprosil nadzorne organe za pooblastilo, da se 120 milijonov lir uporabi za nakup zemljišča, izdelavo dokončnega načrta, gradnjo in opremo kulturnega doma.

Upati je, da bodo vse birokratske zadeve hitro stekle, da ne bodo nastale težave, tako da bodo lahko čimprej začeli z delom, kajti ne samo v Boljuncu, ampak v vsej dolinski občini je vedno bolj občutena potreba po takem kulturnem centru.

Občinski svet je odobril tudi sklepe občinskega odbora glede popravila občinskih cest (Ricmanje in Boršt, pod Logom, pri mejnem bloku v Osapski dolini in v Dolini) za skupno vsoto 3.165.000 lir, sklep za nujna popravila šolskih poslopij za skupno vsoto 2.070.000 lir, za nakup goriva za ogrevanje šolskih poslopij za skupno vsoto 3.194.000 lir, za prispevek občine za razstavo domačih vin v Dolini 220.000 lir, za «Majnico» v Dolini 50.000 lir, za «Kraški teden» 35.000 lir in za praznik grozdja 200.000 lir. Praznik grozdja bo, kot vsako leto v Boljuncu, v nedeljo, 28. septembra. Ob tej priliki bo nastopila folklorna skupina s pevskim zborom «Mladost» z Reke.

Izdatki za podpore dijakom za nakup knjig in prevoz v šolo bodo v novem šolskem letu znašali skupno 2.323.000 lir; dolinska občina bo prispevala 232 tisoč lir, ostalo vsoto pa deželna uprava.

Dolinska občinska uprava se že precej časa ukvarja s problemom odvažanja odpadkov in smeti, ki je zelo pereče tudi v tej občini. Zato je sinoči občinski svet odobril sklep občinske uprave glede nakupa posebnega tovornjaka, ki bo stal 7.327.000 lir. Prav tako je občinski svet pristal na sklep vaščanov iz Drage, da uporabijo 13 milijonov lir za asfaltiranje poti, ureditev odtočnih kanalov, zidov itd. v Dragi. S prodajo srenjskih zemljišč so dobili 20 milijonov lir in tako so po skupnem dogovoru sklenili, da bodo s 13 milijoni lepo uredili svojo vas. Njihov sklep pa je moral odobriti občinski svet, ker imovino srenj upravlja občina, seveda sporazumno z vaščani.

Na sinočnji seji, proti koncu je zaradi nevihte zmanjkal električni tok in občinski možje so sejali ob petrolejkah in svečah, občinski svet je odobril tudi seznam javnih del v okviru gospodarskega načrta za leto 1969. Nekatera dela so že v teku. Vsoto 20 mil. lir so tako porazdelili: za ureditev srednje šole v Dolini 4 mil. lir (poleg že odobrenih 12 mil.). Za popravila šol v Mačkovljah in pri Domju ter za ureditev centralne kurjave v šoli na Pesku 5 mil., za ureditev ceste v Borštu 3 mil. in za zunanjo ograjo novega športnega centra 8 mil. lir.

Prihodnja seja občinskega sveta bo v ponedeljek ob 18.30.

Obvestilo KZ davkoplačevalcem

Kmečka zveza opozarja svoje člane, da zapade 20. setpembra rok za prijavo sprememb pri dohodkih in pri sestavi družine, kar vpliva pri določanju obdavčljive osnove za družinski davek.

Zato naj družinski poglavarji, v družinah katerih so nastale kake spremembe, ko se je na primer sin ali hči poročila, ali so se dohodki zmanjšali, ker je šel na primer sin k vojakom, je kdo ostal brezposeln in v podobnih primerih, to prijavo na občinskih davčnih uradih, kjer dobijo potrebne obrazce.

Še zlasti je primerno, da to storijo davkoplačevalci, ki so jim že prejšnja leta odmerili previsok občinski davek, pa so zato že vložili priziv, katerega odločitev je še v teku. V nasprotnem primeru bi jim teh sprememb ne upoštevali pri odločitvi davčne osnove za leto 1969 in bi bili prisiljeni zopet vlagati nove prizive.

Za vsa pojasnila in za izpolnjevanje prijavnic je tajništvo članom na razpolago v Ul. Geppa 9 vsak dan od 8. do 14. ure, ob četrtkih pa od 8. do 12. in od 15. do 18. ure.

TAJNIŠTVO KZ

VČERAJ V PALAČI COSTANZI

Likovna razstava pripadnikov Javne varnosti

Sinoči je bila svečana otvoritev že skoraj tradicionalne razstave del slikarjev in kiparjev iz krogov uradnikov agentov in funkcionarjev javne varnosti. Letošnja razstava, ki je v palači Costanzi, je že četrta zaporedna in sodeluje na njej kakih deset likovnikov, med katerimi en sam kipar in še dva fotografa v sekciji umetne fotografije.

Kot je bilo pričakovati se je otvoritve razstave poleg varuhov javnega reda in miru, ki se v prostem času ukvarjajo tudi s čopičem, paleto in platnom, udeležilo tudi veliko policijskih funkcionarjev in predstavnikov civilnih oblasti kot na primer tržaški župan inž. Marcello Spaccini, generalni vladni komisar Lino Cappellini, poveljnik 5. cone javne varnosti polkovnik Gaetano Del Donno, šef policijske šole v Trstu polkovnik Francesco Montalbano in drugi.

Razstavo je s kratkim priložnostnim govorom odprl sam generalni komisar Cappellini, ki je zelo zgovorno prikazal kako razvita je likovna ustvarjalnost v krogih tržaške policije in policije naše dežele nasploh. V zvezi s tem je omenil na primer, da je pred dvema letoma na osrednji likovni razstavi policijskih sil v Rimu naša dežela, še bolj konkretno Trst odnesel kar prvo, tretjo in četrto nagrado ter drugo nagrado za kiparstvo. Potem ko je generalni komisar še pohvalil in vzpodbudil likovnike k nadaljnjim naporom in ko so si številni gostje ogledali razstavljena dela, so bile razdeljene tudi nagrade. Prvo nagrado — v znesku 100.000 lir — je žirija dodelila Giovanniju Duizu. Drugo nagrado 80 tisoč lir so dali Elvinu Cosoliju, tretjo — 60.000 lir — pa Pietru Grassiju. Nagrado za kiparstvo je dobil Sergio Camillucci za manjši bron z naslovom «Henriette».

Za umetnostne fotografije pa sta bila nagrajena s prvo nagrado Livio Furlan, z drugo pa Quirino Zampar.

Nagrajeni likovniki bodo s svojimi deli sodelovali tudi na osrednji razstavi v Rimu. Razstava v palači Costanzi bo odprta do 28. t. m. po običajnem urniku umetnostnih galerij.

SLOVENSKO PROSVETNO DRUŠTVO IGO GRUDEN NABREŽINA

PREDNOSTI SLOVENSKE ŠOLE:

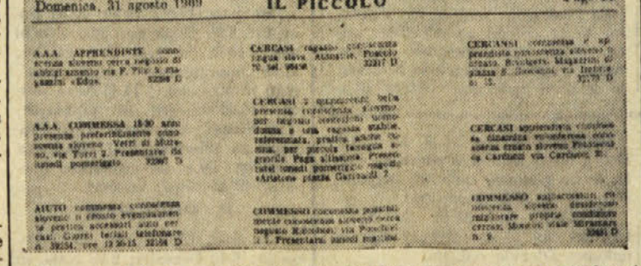
Domenica, 31 agosto 1969 IL PICCOLO Pag. 11

Po vsej devinsko-nabrežinski občini so nalepljeni plakati Slovenskega prosvetnega društva «Igo Gruden» iz Nabrežine z naslovom «Prednosti slovenske šole» in reprodukcijami malih oglasov v tržaškem dnevniku «Il Piccolo», s katerimi razna podjetja in trgovine iščejo slovenske vajenke in uslužbence. Take in večje oglase vidimo pogostoma, in ne samo za vajence, tudi za stenodaktilografke in uradnike.

Tudi povpraševanje po strokovni sili z višjo šolsko izobrazbo, ki obvlada slovenščino, bo vedno večje. Že ta ugotovitev narekuje slovenskim staršem dolžnost, da vpišejo svojega otroka v slovensko šolo. V slovenski šoli se bo otrok najlepše in najlaže naučil slovenskega jezika, obenem se bo naučil tudi italijanščine, predvsem pa se bo vzgajal v svojem, pristnem okolju.

KASA

KASTA priredi v nedeljo, 21. t. m. izlet s piknikom na Nanos. Odhod z zasebnimi avtomobili s Trga Oberdan ob 8.30.

Darovi in prispevki

V počastitev spomina pok. Josipine Stepančič vd. Lukač daruje družina Peterka 2000 lir za Dijaško matico.

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA

priredi v ponedeljek, 22. septembra, ob 21. uri v Kulturnem domu v Trstu

KONCERT

80-članskega mešanega pevskega zbora KOČO RACIN iz SKOPJA

Vstopnina 500.—, pevci in dijaki 300.— lir; rezervacija in predprodaja vstopnic od četrtka dalje pri SPZ, Ul. Geppa 9, tel. 31-119.

PROSVETNO DRUŠTVO VODNIK — DOLINA

priredi jutri ob 21. uri

kulturni večer

posvečen 150-letnici smrti Valentina Vodnika.

Ob tej priložnosti bodo dolgoletni pevci prejeli Gallusova odličja.

Vljudno vabljeni!

«Kraški teden» na ljubljanski TV

Opozarjamo na reportažo «Praznik na Krasu», ki bo na programu ljubljanske televizije v ponedeljek, 22. IX. ob 18.20 po italijanskem času. Reportaža je filmski zapis o vseh prireditvah pravkar minulega Kraškega tedna.

Hkrati opozarjamo na reportažo «Šest dni kavadurja Pepita», ki bo na II. programu Radia Ljubljane (UKV 93,5 KhZ) v nedeljo, 21. septembra ob 18. uri po italijanskem času. Tudi ta reportaža govori o prireditvah Kraškega tedna.

Šolske vesti

Ravnateljstvo državnega trgovskega tehničnega zavoda «Žiga Zois» v Trstu, Strada di Guardiella 13 sporoča, da je vpisovanje za šolsko leto 1969/70 vsak dan od 10. do 12. ure in se bo zaključilo 20. septembra. Informacije v tajništvu zavoda.

* * *

Ravnateljstvo državne srednje šole «Fran Erjavec» v Trstu (Rojan) obvešča, da je vpisovanje za šolsko leto 1969/70 vsak dan od 9. do 12. ure. Vpisovanje se zaključi 20. septembra.

* * *

Ravnateljstvo državne srednje šole «Fran Levstik» na Proseku sporoča, da je vpisovanje za šolsko leto 1969/70 vsak dan do vključno 20. septembra.

* * *

Ravnateljstvo državnega učiteljišča «A. M. Slomšek» v Trstu, Ulica Caravaggio 4 obvešča, da je vpisovanje za šolsko leto 1969/70 vsak dan od 10. do 12. ure in se bo zaključilo 20. septembra. Informacije v tajništvu zavoda.

* * *

Vpisovanje v otroške vrtce. Vodstvo ONAIRC sporoča, da bo vpisovanje novih otrok v njegove otroške vrtce ter potrditev, da bodo otroci, ki so že hodili v vrtec, nadaljevali obiskovanje vrtca, od 22. do 25. septembra vsak dan od 8.30 do 12. ure. Prinesti je treba rojstne liste in zdravstvena spričevala.

* * *

Ravnateljstvo državnega znanstvenega liceja «France Prešeren» sporoča, da se vrši vpisovanje v vse razrede znanstvenega liceja, višje gimnazije in klasičnega liceja vsak dan od 10. do 12. ure do vključno 20. septembra 1969.

* * *

Didaktična ravnateljstva sporočajo, da se na vseh slovenskih osnovnih šolah vrši vpisovanje za vse razrede vsak dan od 9. do 12. ure.

Učenci, ki se bodo letos vpisali v drugi, tretji, četrti ali peti razred, naj prinesejo s seboj zadnje spričevalo.

* * *

Ravnateljstvo državne srednje šole Fran Erjavec v Trstu, Ul. Montorsino 8, obvešča, da je vpisovanje v drugi in tretji razred vsak dan od 9. do 12. ure in se zaključi 20. septembra.

* * *

Šolsko skrbništvo sporoča, da je odredilo, da se vpisovanje v nižje in višje srednje šole konča do 20. septembra.

Izšel je pesniški prvenec mladega tržaškega avtorja

MARKO KRAVOS

Pesem

Slovenski javnosti ga bo v torek, 23. t. m. ob 17.30 predstavil avtor sam v

tržaški knjigarni

TRST - Ulica sv. Frančiška 20
Tel. 61-792

Gledališča

Chiari in Chelli v gledališču Rossetti

Nocoj se bodo ponovno odprta za občinstvo vrata obnovljenega gledališča Pol'teama Rossetti z gostovanjem Walterja Chiarija in Alde Chelli z briljantno komedijo «Il gufo e la gattina» (Čuk in mucka).

Walter Chiari, simpatičen komik, se bo tokrat predstavil tržaškemu občinstvu tudi kot režiser, saj je Manhoffovo komedijo, ki predstavlja enega največjih ameriških uspehov zadnjih časov, spretno priredil za naš okus.

Ponovitve predstave bodo jutri ob 20.30 ter v nedeljo ob 16. uri.

Tisti abonenti Teatra Stabile, ki bodo pri blagajni gledališča položili skromno predplačilo za novo sezono, bodo imeli znaten popust pri vstopini tudi za te predstave, in sicer: za glavne sedeže 2.700 lir (namesto 3.500), za sedeže A 2000 (namesto normalne cene 2500), za sedeže B 1000 (namesto 1500), za sedeže C 800 (namesto 1200), za balkon 500 (namesto 800 lir).

Istočasno z otvoritvijo sezone v gledališču Rossetti se začenja gledališka dejavnost Teatra Stabile v sezoni 1969/70. Prav danes bo namreč nastopilo v gledališču Olimpico v Vicenzi z otvoritveno predstavo sezone «Dundo Maroje» z italijanskim naslovom «I nobili ragusei» Marina Držića v verziji Lina Carpinterija in Mariana Faragune ter v režiji Koste Spaića, rektorja zagrebške akademije za dramsko in filmsko umetnost.

Ker je «Gattina» zbolela, je vnajšnja prva predstava odpadla in so jo odložili na danes, kot pišemo v začetku.

VERDI

Pri blagajni gledališča Verdi (tel. 23-988) se nadaljuje prodaja vstopnic za oba izredna nastopa sovjetskega državnega ansambla narodnih plesov pod vodstvom Igorja Mojsejeva, ki bosta v torek in v sredo ob 21. uri.

Kino

Nazionale 15.30 «L'incredibile furto di Mr. Girasole». Film Walt Disneya. Dick Van Dyke, Edward Robinson, Dorothy Provine. Technicolor.

Fenice 15.30 «Indianapolis, pista infernale». Paul Newman, Robert Wagner, Joanne Woodward.

Grattacielo 16,00 «Come, quando, perché». Film A. Pietrangelija. Philippe Leroy, Horst Buchholz, Dominique Gaubert. Eastmancolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Eden 16,00 «Porcile». Film Pier Paola Pasolinija. Pierre Clementi, Alberto L'onello, Ugo Tognazzi. Eastmancolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Excelsior 14.30 «Satyricon». Film Fellinija. Martin Potter, Magali Noel, Lucia Bose, Capucine. Technicolor. Panavision.

Ritz 16.00 «Vivi o preferibilmente morti». Nino Benvenuti, Giuliano Gemma. Eastmancolor.

Filodrammatico 16,30 «I giovani tigri». Haydee Politoff, Christian Hay. Technicolor. — Prepovedano mladini pod 18. letom.

Alabarda 16.30 «Il gobbo di Londra». U. Levka. Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Aurora 16,30 «Custer, eroe del West». Technicolor. Zadnji dan. — Jutri: «L'arcangelo». Vittorio Gasman. Technicolor.

Cristallo 16,30 «Missione computer stop, bacioni Matt Helm». Dean Martin, Elke Sommer. Technicolor.

Capitol 16,30 «Brucia ragazzo bruciа». Françoise Prevost, Gianni Macchia. Techn color. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Impero 16,30 «Paperino show». Slikanice.

Vittorio Veneto 17.00 «Mayerling». Omar Sharif, Catherine Deneuve, James Mason, Ava Gardner. Technicolor.

Ideale 16,00 «Il rapace». Lino Ventura, Rosa Furnan. Technicolor.

Abbazia 16.30 «Maciste nell'inferno di Gengis Khan». Mark Forest, Ken Clarke, Gloria Miland. Technicolor.

Izleti

Prosvetno društvo v Skedaju organizira v nedeljo, 28. septembra izlet v Bovec in Trento. Vpisovanje v društvenih prostorih vsak ponedeljek, torek, četrtek in petek od 19.30 do 21. ure.

SPDT priredi v nedeljo, 21. t.m. izlet na Ratitovec skozi Poljansko dolino in Skofjo Loko do Železnikov, od koder bo vzpon na vrh. Izlet je za ljubitelje narave še prav posebno priporočljiv zaradi krasnih jesenskih barv. Vpisovanje pri Norčiči, Ul. Geppa 9 do vključno 18. sept.

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 18. septembra 1969 se je v Trstu rodilo 13 otrok, umrlo je 7 oseb.

UMRLI SO: 10-letni Roberto Marcucci, 74-letni Giuseppe Slavich, 74-letni Alfredo Canziani Piccinini, 62-letna Margherita Sponza por. Molinari, 62-letni Mario Zadnik, 81-letni Eugenio Pacch'ori, 66-letni Giovanni Soiat.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (od 13. do 16. ure)

Croce Azzurra, Ul. Commerciale 26, Dr. Rossetti, Ul. Combi 19, Dr. Signori, Trg Ospedale 8, Tamaro 4 Neri, Ul. Dante 7.

NOCNA SLUŽBA LEKARN (od 19.30 do 8.30)

Godina, Campo S. Giacomo 1, Gregolon, Trg Virgilio Giotti 1, Al Duomo Mori, Trg Unità 4, Nicoli, Ul. Servola (Skedenj) 80.

ZGOVORNE STATISTIKE ZA PRVIH SEDEM MESECEV

Promet s področij onstran Sueza v stalnem zelo občutnem upadanju

Najbolj se je zmanjšal promet med Trstom in Perzijskim zalivom, z Južno Afriko ter južno in jugovzhodno Azijo

Statistike za prvih letošnjih sedem mesecev kažejo, da se je pomorski promet z deželami onstran Sueza, to je s tržišči, ki so bila do pred dvema letoma oskrbovana skozi prekop, ki je sedaj zaprt, zmanjšal kot še nikoli doslej. Pomislaj, ki je bil resen že lani, se je s plovbami okrog Afrike, kot kažejo številke (izražene v tonah) za razdobje januar-julij 1968 in 1969, ponovno poslabšal:

Področja	1968	1969
Rdeče morje	20.465	17.581
Perzijski zaliv	1.307.043	585.215
Vzhodna in jugovzhodna Azija	109.813	79.125
Daljni vzhod	37.316	23.782
Južna Afrika	45.227	48.273
Zahodna Afrika	48.948	18.027
Avstralija	2.403	60.653

Posledice zapore Sueza so najobčutnejše za promet proti nevralgičnim področjem (Rdeče morje) in bolj oddaljenim (z izjemo Avstralije).

V Rdečem morju je promet proti Geddi (Saudska Arabija) zdrknil od 18.008 na 12.601 tono. V prvih sedmih mesecih letos ni prispel iz Saudske Arabije (oziroma iz Rdečemorske obale) v Trst en sam gram blaga, medtem ko je bila v Trstu vkrcana za Geddo 12.601 tona raznega blaga. Z Jemenoma se je globalni promet od 3.454 ton v letu 1968 znižal na 4.980 ton v letošnjem letu. To povečanje gre v glavnem račun zvez s pristaniščema Mocha in Hodeida. Če vključimo v statistiko za Rdeče morje tudi tiste afriške države, ki mejijo na to morje, potem lahko zabeležimo poslabšanje prometa za več kot tisoč ton z Etiopijo (od 3.732 na 4.812 ton) ter s Sudanom (od 11.800 na 12.812 ton). Skupno je promet z vsemi bregovoma Rdečega morja padel od 35.997 ton na 36.005 ton.

Perzijski zaliv je spričo obstoja naftnih petrolejskih šejkatov sedaj področje zase. Močno so se pomanjšali dovozi surove nafte iz Saudske Arabije, Kuvajta in Iraka zaradi povečanih dobav iraški naftovod iz Libije, Alžirije in sirijsko - libanonskih terminalov. Nasprotno pa se je znatno povečal dovoz petroleja z južnega področja Perzijskega zaliva. Gre predvsem za to preusmerjanje dobavah nafte politika trinajsterice držav, ki oskrbujejo naftovod družbe Tal. Iz Trsta je bilo v prvih sedmih mesecih leta odpeljanih skoraj 98.000 ton raznega blaga. Od tega je največ blaga prevzel iransko tržišče (42.052 ton), nato ono v Kuvajtu (17.897 ton) in tržišče Saudske Arabije (13.568 ton). Znaten tok pomorskega prometa iz Trsta, ki se približuje 10.000 tonam, je tisti, ki ga beležijo Trucial States, t. j. tisto ozemlje, ki do še pred kakšnim leto dni sploh ni bilo upoštevano pri prometu z Evropo.

Z južno in jugovzhodno Azijo je promet v očitnem upadanju, razen z Birmanijo, s Cejlonom, z Malezijo in s Tajsko, le z Indonezijo in z Zahodnim Pakistanom (Karači) se nekoliko izboljšuje. Kar zadeva Indijo se vedno bolj zmanjšujejo dovozi rudnin iz Indije za Češkoslovaško, kar pač nepomemno pomeni, da je ta tovor prenehal drugo pot. Od 79.125 ton skupnega prometa med Trstom in Azijo ter južno-jugovzhodno Azijo, so pošiljke iz našega pristanišča dosegale 51.214 ton, kar je nekaj ton kot 7.000 ton na mesec. Tržišča na tem področju, ki največ trgujejo preko Trsta, so Pakistan (52 ton kot 877 ton), Indija (17.943 ton) in Tajska (8806 ton).

Še vedno nazaduje pomorski promet z Daljnim vzhodom, ki se je od 37.316 ton v prvih sedmih mesecih lanskega leta skrčil na 23.782 ton v enakem letošnjem razdobju. Najbolj zanimivo tržišče je bilo japonsko s 14.236 tonami, od katerih 8.218 vkrcanih v Trstu in 6.013 vkrcanih (v glavnem les iz Kopra). Promet z Japonsko se popravlja, toda številke so še daleč od zadovoljivih. S Kitajsko je letošnji promet dosegel komaj 523 ton v dovozih in niti ene tone v odvozu. Promet z vzhodno Afriko zaenkrat še drži, če upoštevamo pod to področje pas od Mozambika do Sudana. V porastu je promet s Kenijo, Somalijo, Sudanom in Tanzanijo, medtem ko ga z Madagaskarjem sploh ni. Zaskrbljujoče je nazadovanje z južnoafriško republiko, saj je letošnji promet dosegel 18.208 ton v primerjavi z 48.948 tonami v enakem razdobju lanskega leta.

Izven vsakega dvoma je, da zapora Sueškega prekopa vedno bolj vpliva na težave Trsta, pristanišča ki je preveč oddaljeno in ki ni konkurenčno s pristanišči severnih morij. Vpliv ogromne povečane miljske dajave je več kot očiten. Razen tega ima Trst povsem neprimerno število pomorskih zvez v primerjavi s severnimi pristanišči, kamor se stekajo zveze, ki jih vzdržujejo najpomembnejše družbe Skandinavije, obeh Nemčij, Poljske, Belgije, Nizozemske in Velike Britanije. Vprašanje cen postaja namreč vedno bolj pomembno, kajti meditem ko posluje Trst po cenah, ki jih določa sedanji ekonomski sistem v vseh italijanskih pristaniščih, poslujejo poljske, nemške in sovjetske zveze z dumpinškimi cenami. Tudi hitrost ladij vpliva na gostoto povezav in je v tej zvezi pravilna ugotovitev, ki jo je dal predsednik Tržaškega Lloyda nekemu milanskemu listu, da je treba to družbo PIN opremiti z ladjami za linijske kargo vožnje s hitrostjo 20 do 30 vozlov.

Obisk gojencev oficirskega tečaja finančnih straž

Včeraj in predvčerajšnjim so bili na obisku v našem mestu gojenci 68. tečaja za oficirje finančnih straž, ki so na študijskem potovanju.

V včerajšnjih jutranjih urah so odšli k spomeniku padlim pri Sv. Justu, kjer so položili venec, nakar so se odpeljali na oglede vzdolž državne meje. Po povratku jih je v občinski palači sprejel tržaški župan Spaccini, ki je izrekel priznanje finančnim stražnikom na našem obmejnem področju.

Davi navsezgodaj so gojenci odpotovali v Gorico.

V VČERAJŠNJIH JUTRANJIH URAH

Na Koprskem je hudo neurje povzročilo ogromno škodo

Okleščeno sadno drevje in uničeno grozdje - Na cestah številni usadi

Nad Piranom, Izolo in Portorožem ter okoliškimi hribi divjalo v včerajšnjih jutranjih urah hudo neurje, ki je povzročilo ogromno gospodarsko škodo. Hud naliv, med katerim je padala tudi toča, je predvsem oškodoval kmetovalce. Deževje in toča sta namreč precej oklestila drevje po sadovnjakih in trte z dozorevajočim grozdjem. Celotne škode, ki jo je neurje povzročilo, pa še niso ocenili, vsekakor gre za težke milijone dinarjev.

Marsikje so zaradi deževja nastale poplave ter so nastali večji ali manjši usadi. V Piranu je voda popolnoma preplavila Tartinijev trg, vse okoliške ulice pa so bile pod približno četrtmetrsko vodo. Z vodo sta bili zaliti tudi Sečoveljska in Strunjanska dolina in prav tu je škoda, ki so jo utrpeli kmetovalci, največja.

Tudi promet na vseh cestah je bil zaradi naliva in naplavin, ki jih je natresla nanje deroča voda, precej otežkočen. Najslabše stanje je bilo na avto cesti med Izolo in Piranom, kjer so se z robov nad cestiščem odtrgale skale. Nad Belvederom pri Izoli se je odtrgal ogromen zemeljski plaz in zasul obalno cesto. Agenti prometne milice in gasilci so imeli precej dela, preden so lahko ponovno vzpostavili normalen promet. Precej dela so imele omenjene reševalne skupine tudi v mestih samih, kjer je voda vdirala v nižje prostore poslopij.

podpiraj dijaško matico

VČERAJ V MIRAMARSKEM DREVOREDU

Zaradi prehitre vožnje karambol pred «Marinello»

Štirje poškodovani avtomobili in lažje ranjen vozač, ki je bil precej v «rožcah»

V Miramarskem drevoredu se je včeraj zjutraj pripetila precej huda nesreča 65- letnemu trgovcu Giovanniju Pascoliniju iz Ulice Molino a Vento št. 3. Ko se je peljal po omenjenem drevoredu proti Grijanu, je pred restavracijo «Marinella» nenadoma izgubil nadzorstvo nad svojim avtomobilom «alfa - romeo giulia» z registracijo TS 85831 ter zavozil proti desnemu robu cestišča, kjer je z vso silo treščil v tri parkirane avtomobile in jih precej poškodoval.

Nesreča se je pripetila okrog 10. ure zjutraj, ko je bilo cestišče premočeno od dežja. Pascolini, ki je bil, kot so ugotovili zdravniki v splošni bolnišnici, precej vinjen, je s svojo «giulio» prihajal iz mesta s precejšnjo brzino. Ko je dospel do omenjene restavracije, je najbrž zaradi vinjenosti nenadoma izgubil nadzorstvo nad vozilom ter oplazil dva avtomobila znamke «primula», last gospodinje «Marinelle», ki sta bila parkirana na desni strani cestišča. «Giulio» je tedaj delno zaradi njene hitrosti delno zaradi premočenega tlaka, zaneslo na levo stran cestišča, kjer je z vso silo treščila še v fiat 600, ki je last nekega uslužbenca restavracije.

Kljub strahovitemu plesu podivjanega avtomobila se je Pascolini le lažje poškodoval. Na kraj nesreče so kmalu nato poklicali bolničarje Rdečega križa, ki so ranjenca nemudoma odpeljali z rešilnim avtomobilom v splošno bolnišnico. Na pregledu so mu ugotovili poleg omenjene pijanosti tudi približno deset centimetrov dolgo rano na desni strani čela ter udarce po kolenih. Zdraviti se bo moral približno teden dni na nevrokirurškem oddelku.

Ogromno škodo so utrpela vozila. Pascolinijeva «giulia» in fiat 600 sta popolnoma neuporabna, obe «primuli» pa sta precej poškodovani na levi strani. Vse zadevne formalnosti so opravili orožniki s postaje na Miramarskem drevoredu.

Predpisi za novo vino

Tržaška prefektura je izdala dekret s predpisi glede trgatve in vinskega pridelka.

Prvi člen med drugim določa, da se doba letošnje trgatve zaključi 30. novembra. Shranjevanje tropin je prepovedano od dvajsetega dneva po omenjenem datumu (to je po 20. decembru), razen tropin, ki so namenjene za žonto, za živinsko krmo (pomešane z živinsko soljo — 1 kg soli na 100 kg tropin), pomešane z drugo krmo, posušene za krmo ali gnojilo, ali določene za drugo industrijsko predelavo. Člen 2 določa, da se doba za vretje in ponovno vretje mošta zaključi 31. decembra 1969.

Člen 3 določa, da je treba takoj brzojavno obvestiti zavod «Istituto sperimentale per la vitiocoltura — Conegliano» v primeru spontanega vretja vina po 31.12.1969. V brzojavki morajo biti navedeni podatki o količini, stopinjah in kakovosti vinskega pridelka, ki je začel kipeti, ter kraju in posodi, v kateri je pridelek.

Prepovedana je vsaka fermentacija po 31. decembru 1969, razen v stekienicah in drugi zaprti posodi za pridelovanje naravnih penečih vin.

Kdor ne bi spoštoval omenjenih predpisov, bo kaznovan na podlagi zadevnega zakona.

ROJSTVA, SMRTI

Včeraj sta se v Gorici rodila dva otroka, umrla je ena oseba.

Rojstva: Adriano Sturm in Franco Franzot.

Smrti: 72-letni upokojenec Amedeo Salvetere.

šolske knjige

in vsakovrstne druge

šolske potrebščine

lahko že zdaj naročite pri

tržaški knjigarni

TRST - Ulica sv. Frančiška 20

Tel. 61-792

Goriško-beneški dnevnik

ČEHOSLOVAKI, MAKEDONCI IN NEMCI SO ŽE PRISPELI

Popoldne pričetek pevskega tekmovanja: danes polifonska, jutri narodna glasba

Danes nastopijo tudi slovenski zbori s Tržaškega in iz Slovenije - Makedonci nastanjeni v Dijaškem domu - Jutri zjutraj zaključek polifonskega tekmovanja - Na popoldanskem nastopu folklorne pesmi sodeluje zbor «France Prešeren» iz Celja

Slovaški visokošolci pevskega zbora «Technik» iz Bratislave so prispeli v Gorico že včeraj zjutraj in so nastanjeni v zavodu «Lenassi» v Ulici Vittorio Veneto. V popoldanskih urah so prispeli v naše mesto makedonski pevci zbora «Kočo Racin» iz Skopja in so se nastanili v slovenskem dijaškem domu na Svetogorski cesti. Pozno zvečer je bil napovedan prihod drugega češkoslovaškega «Peveckega zbora CDK» iz Prage; zanj so organizatorji poskrbeli za prenočevanje v Gradežu.

Nič ni še gotovega, ali prispejo Bolgari, ali pa jih ne bo. Baje so nastali zapletljaji z vizumi. Ostali zbori iz Slovenije in Hrvaške ter iz drugih krajev prispejo v Gorico danes.

Tekmovanje se bo pričelo danes popoldne ob 16. uri v veliki dvorani Unione Ginnastica Goriziana. Danes popoldne in tudi zvečer, na drugem koncertu, ki se bo pričel ob 21. uri istotam, bodo na vrsti polifonske skladbe. Seznam nastopajočih zborov smo objavili včeraj, danes pa bomo objavili program jutrišnjih nastopov.

Včeraj objavljeni spored popravljamo v toliko, da bo zbor «Jacobus Gallus» iz Trsta nastopil ob 21. uri in ne dopoldne.

Jutri, v soboto, bodo pričeli tekmovanje že zjutraj ob 9. uri. Na programu je nastop šestnajstih zborov, ki se bodo pomerili v polifonski glasbi. Mešani zbori zapojejo obvezno pesem patra Mariana Mioliia «O Sanctissima Anima», moški zbori obvezno istega avtorja «Sanctus + Benedictus», ženski zbori pa Ivana Mingozzija «O bone Jesus». Poleg te obvezne pesmi mora vsak zbor zapeti drugi dve pesmi, po lastni izbiri.

Zbori, ki bodo nastopili jutri zjutraj, so sledeči:

1. Moški zbor «Francesco Corradini» iz Arezza, vodi Fosco Corti; 2 mešani zbor «Kirchenchor Deutschhofen» iz Bocna, vodi Hans Simmerle; 3. mešani zbor «Città di Fano» iz Fana, vodi Armando Pierucci; 4. mešani zbor «Voci del mare» iz Minori, vodi Candido del Pizzo; 5. mešani zbor «S. Cecilija» iz Cadidavida, vodi Gino Compri; 6. moški zbor «Quartettverein Rheintreue» iz Stolberga v Nemčiji, vodi Otto Buecken; 7. mešani zbor «Technik» iz Bratislave, vodi Vladimir Slujka; 8. mešani zbor «S. Paolo» iz Reggio Calabria, vodi Vincenzo Barbieri; 9. ženski zbor «Rondinella» iz Padove, vodi Dina Cechetto in Morello; 10. mešani zbor «Moša Pijade» iz Zagreba, vodi Emil Cossetto (poleg obvezne bo zbor zapel še Mokranjčevo «Njest Svjat» in Mombachovo «Psalm 150»; 12. moški zbor «Cantori di Assisi» iz Assisija, vodi Evangelista Nicolini; 13. mešani zbor «Pevečky sbor CDK» iz Prage, vodi Miroslav Košler; 14. moški zbor «Ermes Grion» iz Tržiča, vodi Aldo Policardi; 15. moški zbor «Doppelquintett Millstaerttersee» iz Millstadta v Avstriji, vodi Sepp Kolbiltsch.

V jutranjih urah se bo zaključilo tekmovanje v polifonski glasbi. Zaključni nastop bo jutri zvečer ob 21. uri, ko bodo nagradili zmagovite zbore. Nastopili bodo prvi in drugo plasirani zbor v vsaki kategoriji.

Jutri popoldne pa se prične tekmovanje v prosti glasbi. Tu se bodo zbori pokazali zlasti v folklornih pesmih posameznih narodov. Tudi tu bodo tekmovali moški zbori, ženski zbori, mešani zbori. Vsak zbor bo zapel tri pesmi.

Na jutrišnjem tekmovanju ob 16. uri bodo nastopili sledeči zbori:

1. Mešani zbor «Città di Fano» iz Fana, vodi Armando Pierucci; 2. mešani zbor «F. Prešeren» iz Celja, vodi Edvard Goršič (zbor bo zapel elaborat Vasilija Mirka «Dekle to mi povej», S. Mihelčiča «Tam v dolu», Rista Savina «Kaj vprašaš me zdaj»; ;3. ženski zbor «Kočo Racin» iz Skopja, vodi Motodija Gavrilski (zbor bo zapel Traika Prokopieva «Rosa», Stefana Gaidova «Lele Jano» in Stojana Stojkova «Janko kosi zelena livada»); 4. mešani zbor «G. P. da Palestrina» iz Magnaga, vodi Tiziano Antonini; 5. moški zbor «Euridice» iz Bologne, vodi Bruno Zagni; 6. moški zbor «Monte Sabotino - CAI» iz Gorice, vodi Giuliano Pecar; 7. ženski zbor «Cantori di Assisi» iz Assisi, vodi Evangelista Nicolini; 8. mešani zbor «Città di Gradisca», vodi Narciso Miniussi; 9. mešani zbor «Odorico da Pordenone» iz Pordenona, vodi Bepi Carone.

To je program dveh jutrišnjih nastopov. Jutri bomo objavili programe nedeljskih koncertov.

Jutri zvečer družabni večer v Doberdobu

Jutri zvečer bo v prosvetni dvorani v Doberdobu prijetna svečanost. Na družbeno-zabavnem večeru bodo domačim pevcem podelili Gallusove značke. Odbor prosvetnega društva «Jezero» vabi na prireditev člane in vse vaščane.

Battellova interpelacija o špekulaciji z zemljišči za avtoporto

Komunistični občinski svetovalec dr. Battello je včeraj poslal goriškemu županu interpelacijo, v kateri ugotavlja, da je občinski svet že pred meseci odobril okvirni načrt obmejnega avtoporta. Svetovalec ugotavlja, da je treba pripraviti vse, kar je potrebno, za ureditev tega velikega objekta ne da bi čakali na morebitne špekulante, ki bi lahko kupili zemljo, preden bi bili sprejeti občinski odloki o finansiranju in gradnji avtoporta. V zvezi s tem ugotavlja svetovalec, da se že ustanavljajo družbe, ki hočejo špekulirati z zemljišči, ter zahteva, da se ustanovi konzorcij javnih ustanov, ki naj poskrbijo za nakup zemljišč.

IZŠLA JE DVANAJSTA ŠTEVILKA

Izredna številka «Srečanj» posvečena zgodovini in problemom kmetijstva

Izdali so jo ob priliki stoletnice prve slovenske kmetijske šole - Zanimive razprave o kmetijstvu pri nas

Dvajseta številka novogoriške dvomesečne revije «Srečanja» je izšla ob priliki nedeljskega praznovanja ob stoletnici prve slovenske kmetijske šole. Je to izredna številka, saj je izšla prejšnja šele pred dvemi tedni.

Izredna, dvajseta, številka je v celoti posvečena problemom kmetijstva na Goriškem in dopolnjuje s številnimi članki razne tovrstne publikacije v Sloveniji, kjer se Primorska le malo omenja. Naj omenimo npr., da smo na nedeljski proslavi v Novi Gorici opazili mlade dijake kmetijske šole, ki so prodajali knjigo o razvoju kmetijskega šolstva na Slovenskem, v katerem pa manjka prikaz prve slovenske kmetijske šole, ki je pred sto leti nastala na skrajnem zahodnem robu slovenske zemlje, v Gorici.

Uvodno besedo v zadnji številki Srečanj ima novogoriški župan Rudi Šimac, ki razpravlja o «poteh kmetijstva na Primorskem». Zelo obširno in dokumentirano pa je ravnatelj nogoveriškega muzeja Branko Marušič napisal članek o stoletnici kmetijske šole in kmetijskega zavoda v Gorici. Vedno v zvezi s stoletnico so še članki M. Magajne, ki razpravlja o «prvi kmetijski raziskovalni ustanovi na Slovenskem», prof. dr. Franceta Adamiča o «prvakih primorskega kmetijstva» in inž. Ivana Marušiča o «Umnem gospodarju», prvem slovenskem kmetijskem časniku na Primorskem, ki je izhajal v letih 1863-1865, in ki ga je izdaja la c. kr. Kmetijska družba za Goriško .V to zvrst člankov spada drugi članek izpod peresa dr. Franceta Adamiča: Delež primorskih Slovencev v jugoslovanskem sadjarstvu, vinogradništvu in vrtnarstvu.»

Precej člankov je posvečenih problematiki sodobnega kmetijstva. Marjan Tavčar objavlja članek «Stereotipi in resničnost o kmetu in vasi», Franc Magajna članek z naslovom «Stanje in dileme v zasebnem kmetijstvu», dr. Ciril Mastnak pa članek z naslovom «Kaj je pokazala študija o stanju in razvojnih možnostih zasebnega kmetijstva v občini Nova Gorica». Isti avtor objavlja še članek «Kmetijski zavod Gorica nadaljuje stoletno izročilo».

Daljši pa je članek Davorina Mozetiča o problemih vinogradništva, Hilarij Kosta objavlja članek z naslovom «Pomen kmetijske šole v Novi Gorici». O biljenskih gričih piše Anamarija Turk, o Brdih pa beremo zanimiv pogovor z direktorjem Kmetijske zadruge Brda, enologom Zvonimirjem Simčičem.

V rubriki «raziskovalno delo» dobimo še nekaj zanimivih strokovnih člankov. Dr. Lojze Hrček razpravlja o mestu, ki ga ima furlanski tokajec v trsnem sortimentu slovenskega Primorja, Dušan Terčelj pa piše o namiznih sortah grozdja na Goriškem. Skupni članek Helene Zgonikove, Milene Lekšanove in Julije Smoletove govori o raziskovalnem delu v sadjarstvu in vinogradništvu. Drug članek Dušana Terčelja govori o Trsnem izboru na Vipavskem, Helena Zgonikova piše o značilnosti tal na Goriškem, dr. Lojze Hurček pa o vplivu dušika na rast in pridelek vinske trte.

Še nekaj naslovov člankov: Dr. Ciril Mastnak «Osemenjevanje govedi na Primorskem», Tone Ožbot «Progeno testiranje — vrednotenje bikov po potomstvu», dr. Janez Mehle «Delo na zdravstvenem varstvu živine», Franka Ozbič «Nekateri problemi v prehrani krav molznic na Primorskem», Jernej Žele «Kaj smo dosegli s selekcijo govedi», Ivan Marušič «Izboljšanje mestnih trat v Novi Gorici». Za zaključek je še objavljen etnografski zapis Marije Rutarjeve o gorski kmečki domačiji iz 18. stoletja na Tolminskem.

SINDIKALNA KRONIKA

Danes stavka kovinarjev v obratih IRI in zasebnih tovarnah

Razbita pogajanja med sindikati in vodstvom tekstilne tovarne v Zdravščini - Danes in jutri stavka delavcev v opekarnah

Včeraj so se na sedežu zveze industrijcev sestali voditelji sindikatov CGIL, CISL in UIL in vodstvo tovarn Intes in Torcitura di Vittorio Veneto iz Zdravščine.

Razprava je bila zelo obširna in da bi prišlo do sporazuma, so sindikalisti ponovno obrazložili svoje zahteve, ki so nekoliko spremenjene v primerjavi s prejšnjimi.

Delavske zahteve so: zvišati za 37 lir na uro prizvodno nagrado; 250 lir nagrade vsakemu delavcu, ki dela v noćni izmeni; odprava vajenskega dela; zvišati vsoto, ki je določena za menzo na 40 lir dnevno; možnost delavske skupščine v notranjosti tovarne; pregled proizvodne nagrade za leto 1963 uslužbencem podjetja Torcitura di Vittorio Veneto; povračilo stroškov prevoza delavcem in delavkam.

Vodstvo podjetja je odklonilo vsako diskusijo o postavljenih sindikalnih zahtevah. Sindikati ugotavljajo, da je to prvi primer v naši pokrajini, ko podjetje sploh noče razpravljati. Zaradi tega so se sindikati odločili, da bodo pričeli s protestnim gibanjem. Danes ob 13.20 in ob 17.30 bodo sindikati priredili pred tovarno zborovanja.

V zvezi s stavkovnim gibanjem kovinarjev dopolnjujemo našo včerajšnjo vest. Danes bo v vsej pokrajini stavka kovinarjev v zasebnih podjetjih. Posebni sindikalni odbor je sklenil, da se stavki pridružijo tudi kovinarji goriških državnih podjetij SAFOG in Nuova San Giorgio. Stavka bo trajala ves dan.

Danes in jutri stavkajo delavci v opekarnah in v tovarnah gradbenega materiala. Tudi ta stavka je v zvezi z obnovitvijo državne pogodbe te stroke.

Še danes in jutri čas za vpis otrok v goriške otroške vrtce!

V občinske otroške vrtce v Gorici se bo vpisovanje zaključilo jutri. Slovenski starši imajo torej še danes in jutri čas, da svoje otroke vpišejo v slovenske otroške vrtce, ki jih vzdržuje goriška občinska uprava. Vrtci so v Ulici Randaccio, v Ulici Croce in v Šentmavru. Priporočamo staršem, da svoje otroke vpišejo v naše šolske vrtce. Pri vpisu morajo starši predložiti potrdilo o cepljenju otrok proti kozam, davici in otroški paralizi ter rojstni list.

V otroške vrtce, ki jih vzdržuje organizacija ONAIRC, bo vpisovanje v dneh 29. in 30. septembra v jutranjih urah od 9. do 12. ure. Po uvidevnosti bodo učiteljice vpisovale otroke tudi v popoldanskih urah. ONAIRC ima slovenske otroške vrtce v Pevmi, Štandrežu in Podgori, na območju goriške občine nato še v Rupi, Sovodnjah in Doberdobu. Pri vpisu morajo starši predložiti potrdilo o cepljenju otrok ter rojstni list. Istočasno bodo morali plačati vzdrževalnino za mesec oktober. Pouk se bo pričel 1. oktobra.

Didaktično ravnateljstvo za slovenske osnovne šole v Gorici javlja, da se bo vpisovanje v vse šole s slovenskim učnim jezikom pričelo v ponedeljek, 22. septembra in se bo zaključilo v soboto, 27 septembra. Vpisovali bodo vsak dan od 9. do 12. ure v pisarnah vseh šol. V mestu bodo otroke vpisovali v obeh šolah v Ulici Randaccio in v Ulici Croce.

V slovensko nižjo srednjo šolo v Gorici, Ul. Randaccio 10 je vpisovanje v teku. Zaključilo se bo 25 septembra. Tajništvo je v ta namen odprto vsak dan od 10. do 12 ure. Vse podrobnejše informacije pri vpisu. Staršem priporočamo, naj si na oglasni deski ogledajo tudi seznam knjig, ki so potrebne za posamezne razrede in naj jih takoj naročijo pri kakšni slovenski knjigarni. Nekatere knjige je moč kupiti tudi v Novi Gorici.

Na višje srednje šole se vrši vpis na tajništvu šole v Ul. Croce v Gorici vsak delavnik od 9. do 12. ure do 25. t. m. Prizadeti naj ne čakajo zadnjega dneva in naj se vpišejo že prej.

V slovensko trgovsko šolo v Gorici se bo vpisovanje zaključilo dne 25 t. m. Šola je triletna ter se bo lanskemu prvemu letos pridružil še drugi razred. Kdor se želi vpisati v to praktično strokovno šolo, naj ne čaka zadnjega dne

Kino

CORSO. 17.00—22.00: «Fanny girl», B. Streisand in O. Sharif; kinemaskopski film v barvah.

VERDI. 17.30—22.00: «Duello nel Pacifico», L. Marvin in T. Mifune, ameriški kinemaskopski film v barvah.

MODERNISSIMO. 17.00—22.00: «La Samade», C. Deneuve in M. Piccoli; francoski barvni film.

VITTORIA. 17.15—21.30: «L'incesto», M. Mayern in E. Nathaniel, nemški barvni film, prepovedano mladini pod 18. letom.

CENTRALE. 17.30—21.30: «Montecristo '70», P. Brasseur in A. Duperey; francoski kinemaskopski film v barvah.

Tržič

EXCELSIOR. 17.30—22.00: «Che», Omar Sharif in Jack Palance, ameriški kinemaskopski film v barvah.

AZZURRO. 17.00—22.15: «Tepepa», T. Millian, Orson Welles, ameriški kinemaskopski film v barvah.

PRINCIPE. 18.00—22.00: «I nervi a pezzi», N. Ayley in S. Bennet, Ameriški film v barvah.

Nova Gorica

SOČA (Nova Gorica): «Hapening», ameriški barvni film — ob 18. in 20. uri.

DESKLE. «Zgodba o Džesi Džemsu», ameriški barvni film — ob 20. uri.

SVOBODA (Šempeter): «Ali gori Pariz?», ameriško-francoski film — ob 17. in 20.

SEMPAS: Prosto

PRVAČINA: Prosto.

RENČE. «Kaj si delal v vojni, očka?», ameriški barvni film — ob 17. in 20.

KANAL: «Veliki Mac Lintoch», ameriški film — ob 20.

Izleti

Slovensko planinsko društvo v Gorici priredi v soboto, 20. in v nedeljo, 21. septembra visokogorsko turo na Kanjavec (2568 m). Potovanje z lastnimi sredstvi do Trente, nato peš pa poti Zadnjica, Dolič, Hribarica, Kanjavec, Prehodavci, Trenta. Prijave sprejema tajnica Smetova, na sedežu prosvetne zveze, Ul. Ascoli 1 tel. 24-95.

DEŽURNI LEKARNI

GORICA

Danes ves dan in ponoči je odprta lekarna Soranzo, Verdijev korzo 57, tel 28-79.

TRŽIČ

Danes ves dan in ponoči je v Tržiču odprta lekarna «Alla Salute» dr. Fabris, Ul. Cosulich 117, tel 72-480.

SESTAL SE BO PO DOLGEM ČASU

Na dnevnem redu občinskega sveta v Tržiču je 287 točk

Sprejeti morajo letošnji proračun - Seja bo prihodnji teden

Prihodnjo sredo se sestane tržiški občinski svet, ki bo tokrat pričel razpravljati o celi vrsti zaostalih upravnih vprašanj. Zadnja delovna seja tega občinskega sveta je bila letos 7. februarja, nato pa so na nekaterih sejah razpravljali le o odstopu župana in o imenovanju novega.

Na dnevni red prihodnje seje pa so postavili nič manj kot 287 točk. Od teh bodo morali okrog 100 razpravljati za zaprtimi vrati, ker se tičejo upravnega osebja.

Od tako velikega števila točk jih je približno 50 precejšnje važnosti, ostale točke pa se tičejo v glavnem navadnega upravljanja. Najvažnejša točka je vsekakor občinski proračun za tekoče leto. Tržiška občina vedri že celih devet mesecev brez odobrenega proračuna. Logično je, da bo razprava o tem precej burna čeprav bodo v praksi morali svetovalci odobriti le to, kar je bilo v treh četrtinah leta že izvedenega. Vsekakor je treba pričakovati, da bo proračun odobren, kajti v občinskem svetu obstaja za ta problem gotova večina

Drug važen problem, ki precej časa tare tržiško občinsko upravo je problem staleža občinskega osebja. Na dnevnem redu so še točke ki predvidevajo najetje številnih posojil za razna javna dela, imenovanje občinskih zastopnikov v razne upravne svete, imenovanje nekaterih občinskih komisij itd.

Slikarska razstava krvodajalcev

Zveza prostovoljnih krvodajalcev bo v nedeljo, ob priliki desetletnice svojega obstoja, podelila nagrade slikarjem, ki so sodelovali na natečaju, ki ga je razpisala. Predlaganih je bilo 88 del avtorjev, ki bivajo v naši deželi in ki so svoja dela napravili na temo krvodajalcev. Sprejeli so 50 del 37 avtorjev.

Med njimi so tudi dela Demetrija Ceja iz Trsta.

Razstavo bodo odprli v nedeljo v dvorani Petrarca.

Iz tržiške bolnišnice

V bližini Tržiča se je včeraj pripetilo precej nesreč zaradi česar so več oseb sprejeli v tamkajšnjo bolnišnico. Zjutraj se je pri begunskem naselju v Sesljanu na državni cesti avto renault 4 s tržaško registracijo zaletel v kamioneto fiat 850. V renaultu je bil Giuseppe Giacca, bivajoč v Devinu, Tržaška ulica 25, ki je avto šofiral, poleg njega pa je sedel 14-letni sin Paolo. V kamionetu pa je bil 21-letni Denis Giardina iz Sesljana, Tržaška ulica 34. Giacca bo ostal v bolnišnici 25 dni, njegov sin 10, Giardina pa 20 dni.

Štiriindvajsetletni Tržačan Gianfranco Flego iz Ul. Marconi 22 v Trstu, je včeraj s svojim avtom zavozil s ceste na državni cesti Tržič - Trst. Sprejeli so ga precej poškodovanega v tržiško bolnišnico, kjer bo ostal nekaj tednov.

Popoldne je bil spet drug Tržačan žrtev nesreče. 64-letni Giovanni Sassi, bivajoč v Istrski ulici 108, je šofiral proti domu svoj fiat 500, pa se je vanj zaletel neki drug avto. K sreči ima le lažje rane in so ga v bolnišnici le obvezali.

ŽIVAHNA GRADBENA DEJAVNOST

V Idriji preurejajo staro gledališče v center mestnega kulturnega življenja

Postopno preurejajo staro rudarsko skladišče - V rudarskem središču so razstavljali številni slikarji

Zadnja leta v Idriji so bila v znamenju vse večje živahnosti, ki je zajela domala vse dejavnosti. Morda je nekoliko zaostalo le kulturno življenje, po katerem je mesto nekdaj slovelo skoraj tako kakor po živem srebru, čipkah in žlikrofih. Idrijski kulturni delavci si zdaj prizadevajo, da bi zaostanek čimprej odpravili. Ko se borijo za izgradnjo kulturnega središča, ki bo koncentriralo kulturne dejavnosti in jim dalo streho in funkcionalne prostore, se sklicujejo na dejstvo, da je Idrija že zgradila sodoben športno rekreacijski center, da pa še nima kulturnega. V ta namen bodo preuredili nekdanje rudarsko skladišče, ki je markantna in spomeniško zaščitena stavba sredi mesta. V njem že deluje klub mladih, ki je med najboljšimi v Sloveniji. Ob praznovanju letošnjega občinskega praznika 26. septembra (praznovali ga bodo v soboto, 27. in v nedeljo 28.) bodo poleg kluba mladih odprli obsežen in izredno lepo urejen prostor, namenjen likovnim razstavam, pa tudi drugim kulturnim prireditvam. Hkrati bodo v njem postavili razstavo del udeležencev prve slikarske kolonije, ki je postala tradicionalna idrijska kulturna prireditev. Prve kolonije lani se je udeležilo 15 slikarjev, letošnje pa 20, med njimi slikarji Jože Cesar iz Trsta, pa še: Sergio Altieri iz Koprive, Germano Castelani iz Vidma Ignazio Doliach iz Krmina, Giordano Merlo iz Vidma, Cesare Mocchiutti iz Gorice in Agostino Piazza iz Gorice. Razstava udeležencev druge kolonije bo prihodnje leto ob začetku tretje.

S starim rudarskim skladiščem, ki bo imelo v sebi še knjižnico in pomožne gledališke prostore, nameravajo povezati tudi sosednjo gledališko stavbo. Tej pa nameravajo prizidati nov oder. Gledališko življenje je bilo nekdaj v Idriji zelo razvito, vendar pa je bilo vrsto zadnjih let paralizirano. Šele lani so idrijski gledališki navdušenci obnovili Dramatično društvo in so od letošnjega maja do junija uspešno igrali Cankarjevo «Pohujšanje v dolini šentflorjanski». Sedaj pa so se že lotili študija novega odrskega dela, Sartrovih «Nepokopanih mrtvecev». Premiera tega dela bo konec novembra. Igrali bodo sami amaterski igralci, režirala pa bo režiserka Draga Ahačičeva iz Ljubljane.

Idrijčani tudi zelo radi bero in v velikem številu obiskujejo svojo mestno knjižnico. Ta deluje sedaj v prostorih, ki le za skrajno silo ustrezajo svojemu namenu. V prvem nadstropju rudarskega skladišča pa bo dobila knjižnica dovolj obsežne prostore, v katerih ne bo mogoče le hraniti knjig in jih izposojati bralcem, marveč bodo tam tudi čitalnice in prostori za predavanja in tečaje. S postopno ureditvijo kulturnega središča bo Idrija pridobila objekt, s katerim se ne bo uvrstila le med gospodarsko najbolj trdna in po družabnosti najbolj prijetna, marveč tudi po kulturnem življenju najbolj razgibana slovenska mesta.

SaS

šport šport šport šport šport

Atletika v okviru 11. SŠI jutri v Trstu na Kolonji

Za atletsko tekmovanje letošnjih SŠI vlada med tekmovalci izredno zanimanje, saj se je prijavilo okrog 300 atletov in atletinj. Ker pa so se skoraj vsi prijavili za nastop v več panogah bo tako dejanskih nastopov precej več. Samo v moškem teku na 100 m se je prijavilo skoraj 150 tekačev, v moški štafeti 4x100 m nad 30 ekip, za kroglo se je prijavilo nad 80 metalcev, le malo za temi številkami pa zaostajajo tudi ženske. Verjetno ne bodo nastopili vsi prijavljenci, kljub temu pa se bodo morali tekmovalci točno držati navodil organizatorja, da bo moč tekmovanje uspešno izpeljati do konca. Možno je tudi, da bo moral organizator nekatera določila atletskega tekmovanja spremeniti na samem stadionu, da bi to manifestacijo zaključil brez zapletljajev.

Prireditev se bo začela na šolskem stadionu v Kolonji v Trstu jutri, v soboto, ob 15. uri.

Razpored bo naslednji:

SOBOTA

15.00 100 m MO MI kvalifikacije
15.00 višina MO MI
15.15 krogla ŽE ME
16.15 100 m MO MI polfinale
16.30 daljina ŽE
16.45 100 m MO MI finale
17.00 4x100 m ŽE serije
17.15 švedska štafeta serije

NEDELJA

09.00 kopje MO
09.00 80 m ŽE ME kvalifikacije
09.00 višina ŽE ME
09.45 800 m MO serije
10.00 krogla MO MI
10.30 80 m ŽE ME polfinale
10.30 daljina MO
11.15 80 m ŽE ME finale
11.30 4x100 m MO serije
11.45 kros MI MO.

Tekmovalce v krosu opozarjamo, da ta disciplina ne šteje v kvoto dveh nastopov dnevno. Udeležencem tekmovanja, ki bodo prispeli iz bližnjih krajev z avtomobili priporočamo, da pridejo že od doma oblečeni v športnem dresu, ker je razpoložljivost slačilnic majhna. Vsi tekmovalci naj imajo tudi copate z gumijastimi podplati in ne sprintarice z žeblji. Tekmovalci naj se čim točneje drže urnika in pozivov sodnikov za start, kajti veliko število prijavljenih ne bo dopuščalo v tem pogledu izjem.

V OKVIRU 11. SŠI

27. septembra v Križu naraščajniški nogomet

Sinoči je bilo v Trebčah žrebanje nasprotnikov za naraščajniški nogometni turnir SŠI. Žrebanje je dalo naslednji izid:

27. septembra ob 15. uri Primorje — Breg
ob 16. uri Repen — Primorec.
4. oktobra ob 15. uri finale za 3. mesto
ob 16. uri finale za 1. mesto.

Tekme tega turnirja imajo polčase po 25 minut.

Danes mladinska odbojka na SŠI

MLADINCI

Danes, 19. septembra ob 20.30

A skupina

V Trebčah: Kras - Primorec

B skupina

V Zgoniku: Kontovel - Sokol.

C skupina

V Trebčah: Breg - Lonjer.

Č skupina

V Zgoniku: Polet B - Polet A.

V obeh krajih bosta nato sledili naslednji tekmi:

v Trebčah: zmagovalca A - C, poraženca A - G

v Zgoniku: zmagovalca B - Č, poraženca B - Č.

V primeru dežja bodo ekipe, ki bi morale nastopiti v Trebčah, igrale v dvorani stadiona «1. maj» v Trstu.

KOŠARKA — **V prijateljski tekmi v Ajdovščini**

Bor-Fructal 57:41 (24:15)

V tem tednu bodo borovci nastopili še v Postojni in Pulju

BOR: Zavadlal 3, Sancin 3, Fabjan 20, Rudeš 4, Tavčar 2, Starc 21, Čermelj, Kralj 4.

FRUCTAL: Lukovac 8, Ofak 2, Rutar 12, Vidmar, Zavadlal, Slokar 8, Vodopivec 5, Bole, Oven, Kuželjka, Djoković, Valentinčič 6.

KAZENSKI STRELI: Bor 13:24, Fructal 9:24.

5 OSEBNIH NAPAK: Lukovac v 19' d.p.

SODNIKA: Kovačič in Prinčič iz Nove Gorice.

Ob prisotnosti številnega občinstva je Bor izbojeval v Ajdovščini prepričljivo zmago proti Fructalu. Čeprav brez obeh standardnih pivotov, Sirka in Ambrožiča, mu je uspelo vsiliti svojo premoč, tako na področju boljše telesne pripravljenosti, kot tudi tehnike.

V začetku srečanja je bil rezultat dokaj nizek. Tržačani so namreč v tem delu igre igrali z nekoliko nenavadno postavo. Odsotnost obeh pivotov je bila vidna zlasti pri skokih in s tem je prišlo do težav pri organiziranju protinapadov. Igra je tako postala počasnejša, vendar pa bolj premišljena, bolj pa sta tudi prišla do izraza oba «ostrostrelca» (Starc in Fabjan), ki sta svoje strelske sposobnosti v zadnjem času zelo izboljšala. Zavadlalu in Sancinu, ki sta običajno vodila in zaključevala protinapade, ni uspelo razviti svoje običajne igre in sta se tokrat omejila le na vlogo režiserjev.

KK Fructal je izredno zagrizena in borbena peterka. Njeni igralci so še zelo mladi in imajo pred seboj obetajočo bodočnost, zlasti, če bodo izboljšali tehniko svoje igre in pridobili izkušnje. V moštvu je več dolginov, ki so telesno pripravljeni zelo dobro. Izkazali so se zlasti pri skokih in so pripravili Tržačanom precej težkih trenutkov pod koši. Izstopal je Lukovac, zlasti pa kapetan Rutar.

Najboljši na igrišču v tej tekmi je bil vsekakor Peter Starc, tako zaradi spretnosti v napadu (21 točk) kot zaradi obilnega dela, ki ga je storil v obrambi. Očitati pa mu moramo «odmore», ki si jih rad privošči, ko je rezultat «na varnem». Tega pa seveda igralcu njegovih sposobnosti ne moremo opravičiti.

V nadaljevanju svojih teženj, da bi utrdili prijateljske vezi, ki jih vežejo s športnimi društvi na obeh straneh meje, bodo borovci v tem tednu odigrali še srečanji s peterkama KK Nanos v Postojni in KK Istragradževina v Pulju.

NAMIZNI TENIS 11. SŠI

Danes v Nabrežini finale moškega turnirja

Danes ob 20. uri bo v dvorani PD I. Gruden v Nabrežini finale moškega namiznoteniškega turnirja SŠI. Nastopili bodo naslednji tekmovalci: Bole, Posega, Komel, Cotič, Kovačič, Tavčar, Košuta E. in B., Ukmar, Semolič, Paušič in Milič.

K tekmovanju bodo pripuščeni le igralci, ki se bodo prijavili do 20.30.

SŠI

OBVESTILO ŠK KRAS

organizator šahovskega brzoturnirja 11. SSI sporoča, da se bo turnir začel danes v Zgoniku ob 20.30. Prosimo za točnost, ker zamudnikov ne bodo pripustili k tekmovanju. Turnir bo v vaški gostilni.

ŠK Kras priporoča tekmovalcem, da bi prinesli s seboj šahovnice.

TRETJI DAN EVROPSKEGA PRVENSTVA V ATLETIKI V ATENAH

Francozinja Duclos prvakinja na 400 m s časom novega svetovnega rekorda 51"7

Tri naslove za NDR in SZ, po enega za Anglijo, Avstrijo, ČSSR, Francijo, Madžarsko in Poljsko

ATENE, 18. — Med tretjim dnevom evropskega prvenstva v atletiki so zabeležili tudi svetovni rekord. Tega je dosegla s časom 51"7 Francozinja Nicole Duclos v teku na 400 m, kjer je prav na ciljni črti premagala svojo najhujšo tekmico rojankinjo Bessononovo. Prejšnji rekord — 51"9 — je pripadal severni Korejki Sim Kin. Italijanka Donata Govoni, ki je v finalu te discipline šesta, pa je dosegla s časom 53"7 nov italijanski rekord.

Pozitiven dan tudi za Jugoslavijo. Nikolićeva si je na 800 m osvojila bronasto kolajno, Nataša Urbančičeva pa se je v finalu kopja uvrstila na odlično četrto mesto.

Danes so naslove evropskih prvakov osvojili:

MOŠKI — v krogli DIETER HOFFMAN (NDR), v daljini IGOR TER OVANESIAN (SZ), v teku na 400 m JAN WERNER (Poljska), na 400 m ovire VLADISLAV SKOMOROKOV (SZ), v deseteroboju JOACHIM KIRST (NDR), v hoji na 50 km CHRISTOPH HOHNE (NDR).

ŽENSKE — v kopju ANGELA RANKI - NEMETH (Madžarska), v skoku v višino MIROSLAVA REŽKOVA (ČSSR), v teku na 400 m NICOLE DUCLOS (Francija), v peteroboju LIESE PROKOP (Avstrija), v teku na 800 m LILIAN BOARD (V. Britanija).

Današnji dan evropskega prvenstva je bil zelo naporen. Ves dan so potekala kvalifikacijska tekmovanja s katerimi se je vedno manjše število atletinj in atletov približevalo cilju.

200 m ŽENSKE

Tako so se v teku žensk na 200 m po predtekih in polfinalu uvrstile v zaključni del tekmovanja naslednje:

R. Meissner (NDR), V. Peat (VB), G. Meyer (Fr.), M. Goth (Rom.), H. Hadrup (Dan.), P. Vogt (NDR), V. Van Den Berg (Hol.) in M. Cobb (VB).

200 m MOŠKI

Na 200 m moški uspeh Jugoslovana Križana, ki se je z drugim mestom v prvi skupini uvrstil v polfinale, kjer bo nastopil tudi Italijan Abeti. V tem delu se bodo za vstop v finale potegovali L. Križ (ČSSR) 21"4, P. Križan (Jug.) 21"6, P. Clerc (Švica) 21"7, L. Carvalho (Port.) 21"8, P. Abeti (It.) 21"4, H. Wiedmer (Švica) 21"4, J. Kynos (ČSSR), 21"4, D. Dear (VB) 21"6, N. Ivanov (SZ) 21"6, A. Nepraunik (Avstrija) 21"7, H. Burde (NDR) 21"7, L. Mihalyfi (Madž.) 21"8, Z. Nowosz (Pol.) 21"3, P. Giullet (Fr.) 21"3, H. Bombach (NDR) 21"3, L. Bohman (ČSSR) 21"4.

100 m OVIRE ŽENSKE

V tej disciplini so se prve štiri od vsakega predteka uvrstile v polfinale, kjer bosta nastopili tudi Italijanka Vettorazzo in Jugoslovanka Pilav. V polfinale so se uvrstile:

L. Kčitrina (SZ) 13"7, T. Suknievicz (Pol.) 13"9, J. Schoebel (Fr.), 14"1, M. Vettorazzo (It.) 14"7, T. Nowak (Pol.) 14"1, M. Piackova (ČSSR), 14"3, S. Norrlund (Fin.) 14"3, R. Hofer (NDR) 14"4, B. Podeswa (NDR) 14"0, S. Hayward (VB) 14"3, E. Kucmanova (ČSSR) 14"7, E. Pilav (Jug.) 14"9, K. Balzer (NDR) 14"0, M. Canguio (Fr.) 14"0, C. Perera (VB) 14"4, G. Olsson (Sved.) 14"7.

110 m OVIRE

V polfinale so se uvrstili:

G. Drut (Fr.), A. Pascoe (VB), K. Weum (Norv.), M. Acerbi (It.), E. Ottoz (It.), H. Fimland (Norv.), N. Pertea (Rom.), Jozwik (Pol.), D. Hemery (VB), W. Kuhn (Švica), F. Siebeck (NDR), S. Liani (It.), P. Schoebel (Fr.), R. Bethge (NDR), B. Forssander (Sved.), L. Nadamiček (ČSSR).

VIŠINA MOŠKI

V zaključni del tekmovanja so se uvrstili:

Jozsef Tihanyi (Madž.), Christer Cellon (Sved.), Valentin Gavrilov (SZ), Ladislav Borodac (ČSSR), Serban Ioan (Rom.), Erminio Azzaro (It.), Istvan Major (Madž.), Luis Garriga (Šp.), Sergej Martinov (SZ), Jan Dahlgren (Sved.), Valerij Skvorcov (SZ), Reijo Vahala (Fin.), Henry Elliot (Fr.), Robert Sainte - Rose (Fr.), Mijodrag Todosijević (Jug.).

3000 m ZAPREKE

V finale so se uvrstili:

Dudin (SZ), Risa (Norv.), Tihov (Bolg.), Ouine (Fr.), Luers (Pol.), Menet (Šv.), Morozov (SZ), Stevens (VB), Jelev (Bolg.), Maranda (Polj.), Villain (Fr.) in Persson (Sved.).

800 m MOŠKI

V finale so se uvrstili:

Arzanov (SZ), Schulze (NDR), Matuschewski (NDR), Carrol (Irska), Plachy (ČSSR), Fromm (NDR), Mumenthaler (Švica), Kupczyk (Polj.).

FINALNA TEKMOVANJA

KOPJE ŽENSKE

1. **Angela Ranki-Nemeth (Madž.) 59,76**
2. **Maria Vidos Paulanyi (Madž.) 58,80**
3. **Valentina Evert (SZ) 56,56**
4. Nataša Urbančič (Jug.) 55,68
5. Nina Maranina (SZ) 55,44
6. Daniela Jaworska (Polj.) 55,16
7. Marion Luttle (NDR) 53,76
8. Cecylia Bajer (Polj.) 50,64
9. Vera Savenkova (Luks.) 46,68
10. Arja Mustakallo (Fin.) 40,80

KROGLA MOŠKI

1. **Dieter Hoffmann (NDR) 20,12**
2. **Hans-Joachim Rothenburg (NDR) 20,05**
3. **Hans Peter Gies (NDR) 19,78**
4. Matti Yrjola (Fin.) 19,27
5. Pierre Colnard (Fr.) 19,06
6. Edvard Guškin (SZ) 18,91
7. Vilmos Vanju (Un.) 18,78
8. Nikolaj Karašev (SZ) 18,71
9. Miroslav Janoušek (ČSSR) 18,67
10. Edy Hubacher (Šv.) 18,67
11. Seppo Simola (Fin.) 18,65
12. Yves Brouzet (Fr.) 18,42

800 m ŽENSKE

1. **L. Board (VB) 2'1"4**
2. **A. Damm - Nielsen (Dan.) 2'02"6**
3. **V. Nikolić (Jug.) 2"02"6**
4. B. Wieck (NDR) 2'02"7
5. I. Silai (Rom.) 2'03"0
6. P. Lowe (VB) 2'03"4
7. A. Nenzell (Šve.) 2'05"2
8. I. Kelzer - Laman (Hol.) 2'05"2

DALJINA MOŠKI

1. **Igor Ter Ovanesian (SZ) 8,17 m**
2. **Lynn Davies (VB) 8,07**
3. **Tynn Lepik (SZ) 8,04**
4. Klaus Beer (NDR) 8,03
5. Leonid Borkovski (SZ) 8,02
6. Max Klauss (NDR) 8,00
7. Jacques Pani (Fr.) 7,87
8. Gerard Ugolini (Fr.) 7,87

HOJA NA 50 KM

1. **Christoph Hoehne (NDR) 4.13'32"8**
2. **P. Selzer (NDR) 4.16'09"6**
3. **V. Soldatenko (SZ) 4.23'04"8**
4. O. Barch (SZ) 4.26'45"
5. R. Middleton (VB) 4.27'07"
6. S. Ingvarsson (Sved.) 4.32'07"2

ČETRTI DAN EP

Danes 7 naslovov

Danes bodo v Atenah oddali 7 evropskih naslovov. 3 za ženske in 4 za moške. Urnik finalnih tekmovanj je naslednji:

17.00 — kopje moški
daljina ženske
200 m ženske
višina moški
18.45 — 800 m moški
18.55 — 5.000 m
19.00 — disk ženske

Program vsebuje nato še kvalifikacije v metu kladiva, skoku s palico, v vseh štafetnih tekih, v tekih na 1500 m (ženske) in 200 m (moški) in v hitrih tekih čez ovire (110 m moški in 100 m ženske). Predvidoma se bo nadaljeval dvoboj med Sovjetsko zvezo in NDR. Sovjeti imajo realne možnosti za dva naslova, vzhodni Nemci za enega skoraj gotovega in za morda nadaljnja dva. Do zlata bi morale priti ponovno in končno še druge države.

NAŠI FAVORITI

Kopje moški

Zdi se, da gre dolga doba vzhodnoevropskih metalcev (Sidlo, Lusis) proti kraju in nastaja nova, finska. Letos nastopajo trije izredni metalci (Nevala, Kinnunen, Lusis) z rekordi nad 91 m. Negotovost je značilna za oba Finca (predvsem za Nevalo), nasprotno pa za Lusisa. Lusis seveda še zdaleč ni za v pokoj. Prav pred kratkim je vrgel 87.40 in je torej on tisti, katerega se ostala dva bojita. Med to trojico, vendar ne na prvo mesto, se lahko vrinejo še Madžar Kulcsar, Poljaka Nikičiuk in Sidlo in drugi Sovjet Donins.

Predvideni vrstni red: 1. Lusis (SZ), 2. Nevala (Finska), 3. Nikičiuk (Poljska).

Daljina ženske

Brez Rosendhalove (odstop Zah. Nemčije) in Kirszensteinove (kmalu bo mati) je konkurenca vsa v 10 centimetrih. Dvomljivo je, da bi olimpijska zmagovalka Viscopoleanu ponovila podvig iz Mehike. Prej bi se odločili za Angležinjo Sheilo Sherwood, ženo finalista v teku na 400 m čez ovire. Resni kandidatinji za zlato sta tudi Hauer (NDR) in Sarna (Poljska). Sovjetinje vsaj na papirju ne predstavljajo velesile.

Predvideni vrstni red: 1. Sherwood (Vel. Brit.), 2. Sarna (Poljska), 3. Kucmanova (ČSSR).

200 m ženske

Dvomi o premoči Petre Vogt so menda obstajali samo za tek na 100 m, na dvojni razdalji pa se zdi močna atletinja iz NDR brez nasprotnic. Tek na 100 m je pokazal, da ta mlada tekačica največjo brzino doseže v drugem delu proge. To pomeni, da je primernejša za 200 m. Pred kratkim je tudi dosegla 23". Najnevarnejša nasprotnica je ponovno Van den Berg, pa tudi Angležinji Peat in Neil. Telliez (Francija) je v slabi formi ali pa ji je na 100 m samo slučajno spodletelo.

Predvideni vrstni red: 1. Vogt (NDR), 2. Van den Berg (Nizozemska), 3. Peat (V. Brit.).

Višina moški

Sovjetski skakalci so letos boljši v centimetrih in v resnici bi Gavrilovu ne smela uiti zlata kolajna. Valerij Skvorcov je včasih negotov, z zanimanjem pa se pričakuje mladega Martinova. Dobri so kot povsod vzhodni Nemci, vendar v skoku v višino po tradiciji negotovi, resen kandidat za eno kolajno pa je tudi Italijan Azzaro. Med boljšimi bo tudi Major (Madžarska), ki skače v novem slogu «Fosbury». Elito se lahko izpolni še s skakalci iz Švedske in ČSSR.

Predvideni vrstni red: 1. Gavrilov (SZ), 2. Baudis (ČSSR), 3. Skvorcov (SZ).

800 m moški

Kljub izrednim finišem Matuschewskega je letos mladi Plachy boljši. Tudi sam je izreden finišer. Prav značilnosti teh dveh tekačev ne obetajo zelo dobrih ali rekordnih časov. Šlo bo verjetno za taktičen tek z odločitvijo v zadnjih 100 metrih. V primeru, da si nekdo prevzame nalogo za hiter ritem (morda Aržanov) lahko pride tudi do rekorda. Mladi Dieter Fromm je res odličen, s prezgodnjim finišem pa se lahko skuha.

Predvideni vrstni red: 1. Plachy (ČSSR), 2. Matuschewski (NDR), 3. Cropper (Vel. Brit.).

5.000 m

Ni atleta, ki bi zmogel tako hitrega teka, da bi ostale strl že pred ciljno ravnino. Ker je vseh prijavljenih malo niso izvedli niti polfinalnih tekov, tako da se ne poznajo moči verjetnih najboljših. Jürgen Haase je na dobri poti, da ponovi zmago iz 10.000 m, prav tako pa se lahko podvig posreči njegovemu rojaku Diessnerju. Dobro ime si je v Evropi ustvaril tudi Anglež Stewart, Sovjeti pa so kljub dobrim doseženim časom uganka.

Predvideni vrstni red: 1. Stewart (Vel. Brit.), 2. Diessner (NDR), 3. Šopša (SZ). Če bo nastopil Haase, je favorit za zmago on.

Disk ženske

Velika luknja zaradi odsotnosti Westermannove. Predvideva se dvoboj med NDR in koalicijo SZ-Romunija-Madžarska. Bivša prvakinja Spielberg ni v izredni formi. Več možnosti ima rojakinja Illgen.

Predvideni vrstni red: 1. Illgen (NDR), 2. Muravjeva (SZ), 3. Manoliu (Romunija).

Bruno Križman

6. C. Sowa (Luks.) 4.33'24"6
8. A. Bilek (ČSSR) 4.34'35"8

VIŠINA ŽENSKE

1. **Miroslava Režkova (ČSSR) 1,83 m**
2. **Antonija Lazareva (SZ) 1,83**
3. **Marija Mrahova (ČSSR) 1,83**
4. Rita Schmidt (NDR) 1,83
5. Karin Schulze (NDR) 1,77
6. Snežana Hrepevnik (Jug.) 1,77
7. Ilona Usenbauer (Av.) in Barbara Inkpen (VB) 1,77

400 m MOŠKI

1. **Jan Werner (Pol.) 45"7**
2. **Jean Claude Nallet (Fr.) 45"8**
3. **Stanislaw Gredzinski (Pol.) 45"9**
4. Jacques Carette (Fr.) 45"9
5. Aleksander Bratčikov (SZ) 45"9
6. Anderz Badenski (Pol.) 46"0
7. Boris Savčuk (URSS) 46"3
8. Sergio Bello (It.) 46"6

400 m OVIRE

1. **Vjačeslav Skomorokov (SZ) 49"7**
2. **John Sherwood (VB) 50"1**
3. **Andrew Todd (VB) 50"3**
4. Hansjoerg Wirz (Švi.) 50"8
5. Francois Huard (Fr.) 51"1
6. Wilhelm Wiestand (Pol.) 51"2
7. Tadeusz Kulczycki (Pol.) 51"3
8. Giorgio Ballati (It.) 52"4

400 m ŽENSKE

1. **Nicole Duclos (Fr.) 51"7 nov. svet. rek.**
2. **Colette Besson (Fr.) 51"7**
3. **Maria Sykora (Av.) 53"0**
4. Hannelore Middeke (NDR) 53"1
5. Karin Lundgren (Švi.) 53"4
6. Donata Govoni (It.) 53"6
7. Janet Simpson (VB) 53"8
8. Rosemary Stirling (VB) 53"8

DESETEROBOJ

1. **Joachim Kirst (NDR) 8.041 točk**
2. **Herbert Wessel (NDR) 7.828**
3. **Viktor Čelnokov (SZ) 7801**
4. Nikolaj Avilov (SZ) 7779
5. Rudiger Demig (NDR) 7631
6. Edward De Noorlander (Hol.) 7598

ODDANE KOLAJNE

	Z	S	B
NDR	6	4	5
SZ	5	1	4
V. Britanija	2	3	—
Francija	1	3	—
Madžarska	1	2	1
Avstrija	1	—	1
ČSSR	1	—	1
Poljska	1	—	1
Švica	—	1	—
Danska	—	1	—
Holandska	—	1	—
Romunija	—	1	—
Švedska	—	1	1
Jugoslavija	—	—	1

NOGOMET

V okviru nogometnega turnirja za pokal Riccardo bo danes v Ul. Flavia srečanje med enajsterčema Primorja in S. Sabbe. Tekma se bo začela ob 20.30.

FC PRIMORJE

vabi svoje člane na 7. redni občni zbor, ki bo v ponedeljek, 22. septembra 1969, na sedežu društva ob 20.30.

Dnevni red:

1. **Poročilo predsednika**
2. **Poročilo tajnika**
3. **Odobritev novega statuta**
4. **Odobritev notranjega pravilnika**
5. **Razno.**

Zaradi pomembnosti občnega zbora, zlasti zaradi odobritve novega statuta in notranjega pravilnika, priporoča odbor polnoštevilno udeležbo članstva.

VESLANJE — **PO EVROPSKEM PRVENSTVU V CELOVCU**

NDR čvrsto na prvem mestu

Kot je bilo na podlagi letošnjih mednarodnih regat predvideno, so imeli veslači iz NDR na evropskem prvenstvu v Celovcu največ uspeha. V finale so uvrstili vseh 7 čolnov in nato osvojili 1 prvo, 3 druga, 2 tretji in 1 šesto mesto. Če upoštevamo, da sta dve drugi mesti zasedli ZDA in Argentina, so v evropskem merilu kar trikrat prvi prišli skozi cilj. Od leta 1965, odkar sta se obe Nemčiji športno ločili, ni veslaška moč vzhodnjakov nobena skrivnost. Na evropskem prvenstvu so od tedaj ostali praznih rok samo leta 1965.

Pred finalnimi tekmami v Celovcu sem obiskal lopo, kjer so bili spravljeni vsi čolni. Od vzhodnonemškega «ladjevja» sta bila dva čolna (četverec s krmarjem in dvojec brez krmarja) že na jezeru za ogrevanje, Jochen Böhmer, skiffist, plavolasi postaven fant z naočniki in inteligentnim pogledom, pa se je pravkar pripravljal, da odrine. Prej ko za veslača bi ga imeli za zdravnika ali mladega profesorja. Brž ko je Böhmer odveslal, sem se približal možakarju, trenerju, ki je še kričal za svojim gojencem zadnja navodila za ogrevanje. Bil je to Gerhard Balke, po postavi sodeč nekdaj prov gotovo aktiven veslač.

— «Dobro jutro Herr, ste zadovoljni z uvrstitvijo v finale vseh 7 čolnov?»

«Seveda, seveda!»

— «Odkrito povedano, računate na veliko kolajn?»

«Kolajn bo gotovo veliko, kakšne pa bodo, bomo še videli.»

— «No, vendar?»

«Osmerec, četverec s krmarjem, dvojec brez krmarja imajo izglede za prva mesta,» je skoraj potiho povedal Balke, kot bi šlo za vojaške tajnosti.

Mož je bil očitno zaposlen s svojim delom, zanimalo pa me je še nekaj.

— «Od kod taka moč v veslanju?»

«Enostavno! Vodni šport je za mlade zelo privlačne, saj so z morjem vezane razne pripovedi, romani itd. Dovolj je torej, da se dajo mladim na razpolago čolni. Trenerji morajo nato skrbeti za sistematično tehnično vzgojo. Pri nas v NDR je veslanje dostopno vsem, kjer so le minimalni pogoji za to.»

— «Kje so vaši najboljši veslaški centri?»

«Naraščaj vzgajamo, kjer je mogoče, torej kjer je na razpolago reka, kanal ali morje, vrhunski veslači pa so zbrani po višjih šolah za telesno vzgojo, v vojski, v delovnih kolektivih. Največ v Rostocku, Magdeburgu, Berlinu, Leipzigu in Dresdenu.»

Herr Balke se je s tem poslovil. Mudilo se mu je na svoje težko, vendar uspešno delo. Prihodnji shod veslačev vsega sveta bo od 3. do 6. septembra 1970. l. v Kanadi. Na sporedu bo takrat svetovno prvenstvo. Glavni cilj NDR pa je slej ko prej olimpiada v Muenchnu.

Bruno Križman

Boris Višnovec: — 4.

ENO SAMO POLETJE

Velika reka

Pot reke vodi daleč v preteklost.

V čase, ko so se ob njej prevažali drevaki koliščarjev; v čase, ko je poslušala pripoved o Argonavtih; v čase, ko je oblivala bregove stare Emone; v čase srednjeveške Ljubljane. Pot reke vodi daleč v preteklost. Poslušala je pripoved o Urški in povodnem možu, o praznikih ob reki, o tekmah ribičev in čolnarjev.

Prva dva tekmovalca sta se znašla na sredini reke in usmerila kopji drug proti drugemu. Medtem ko stoji tekmovalec v prvem delu čolna in skuša vreči nasprotnika, ki mu prihaja nasproti v drugem čolnu, v vodo z močnih zamahom kopja in pri tem pazi, da ne spodrsne z gladke stranice čolna, sedi čolnar, veslač v zadnjem delu čolna in se mora boriti s tokom, ki odnaša čoln proti mostu. Truditi se mora, da postavi čoln v položaj, ki je najbolj ugoden za spopad in postaviti tekmovalce v najprimernejši položaj za končni zamah. Par za parom se bori vse do zaključnega dvoboja, ki odloči zmagovalca, kateremu pripade po stari šegi sodček vipavca, ki je ves čas visel na prulskem mostu in pa prekajena gnjat, seveda pa tudi navdušeni pozdrav številnih gledalcev.

Mestni odbor Ljubljane je že pred stoletji razpisal nagrade za tekme čolnarjev: Zmagovalec v borbi s kopji dobi tovor vipavca. Zmagovalec v tekmi s čolni pa dobi sukno. V prvi julijski nedelji, prav na dan, ko je povodni mož odpeljal spogledljivo Uršiko s plesa v Ljubljanico, se vije po reki dolga vrsta okrašenih čolnov. Pod vrbovimi vejami in hišami stare Ljubljane drse od Špice proti Tromostovju drevaki v kožuhe oblečenih koliščarjev. Na leseni kolibi, ki spremlja sprevod, se suše kože ubite divjadi. Barjanska lepotica pozdravlja gledalce. Slede godbeniki oblečeni v narodne noše in slavni podkovani krap-simbol ribičev. Podkovanega krapa spremljajo v čolnih ribiči, žabarji, ptičarji, pa lovci in uklenjeni ribji tat, katerega pazijo policaji. Sprevod zaključijo s cvetjem okrašeni čolni. Najlepše okrašenemu čolnu pripade posebna nagrada. Prazniční poletni dan zaključi zabava na veseličnem prostoru — ribiška veselica.

Kje je veličina reke in njena pot. Kje so vprašanja in molk. Samotne so njene poti. Namenjene razmišljanju in tišini, v kateri razgrinja sence spomina. Samota postane ob reki znosnejša, pesem mehkejša, beseda bližja. Pripovedi, ki jih zagrinjajo bregovi. Sence, ki se spletajo nad mostovi. Pot reke je kot okameneli splet dlani plesalcev, ki sta obstala ujeta v bron, a njuno gibanje se nadaljuje izven tistega pogleda, ki nas priklepa, ki nas veže, tako kot spletajo bregove mostovi. Pot reke je kot slutnja in vizija pesnika in razodetje hipov življenja ali pa samo pripovedka, ki spremlja ljudi, kateri žive ob reki.

Lasulja starega mojstra

Vso noč je snežilo in zgodaj zjutraj so bile ceste prekrite z debelo snežno odejo, ki je upijala šume osamljenih vozil in glasove peščev, ki so utirali gazi in čistili pločnike pred hišami. V veliki pisarni prosvetne ustanove ni bilo še nikogar in soba se mi je tedaj zdela neprijazna in čudno tiha, morda zato, ker je druge dni ves čas brnel telefon, prihajali so predstavniki najrazličnejših društev in podjetij na razgovor v direktorjevo sobo ali so stranke pri tajnici in blagajniku urejale formalnosti ob vpisu v razne tečaje, posamezniki so dvigali brošure in revije ali hodili po informacije... Tisto jutro pred novim letom, pa so v kotu pri oknu viseli le gledališki kostimi, pripravljeni za skupino Dedka Mraza, ki naj bi ta dan obšla vrsto šol in podjetij in obdarovala otroke v bližnji okolici mesta ter v vaseh na robu kotline, pod hribi na oni strani Barja, ki so bile že pomaknjeno v zatišje gozdov in so še vedno dihala neko odmaknjeno umirjenost, katera je bila globoko zakoreninjena.

Prvi je stopil v sobo gledališki, vesel, vedno nasmejan mož, otresel sneg s plašča in kape ter se pogrel ob peči. Šofer, ki je pripeljal maskerja, je omenil, da verjetno ne bo mogoče obiskati vseh vasi, ako bo sneg še nadalje padal, ker so tudi v okolici vse poti zametene. Nekaj kvant je ogrelo ozračje bolj kot starikava peč in ko je prišel Dedek, starejši tovariš, ki je igral v predmestni amaterski družini, mu je pričel gledališki masker takoj pripravljati masko. Otroka iz doma za zapuščeno mladino sta se napravila v zajčka in medvedka. Njuno veselje, ko sta zamenjala, svoja revna oblačila, je bilo kratkotrajno in izgledala sta kot dva zapuščena, otožna klovna, ki zreta v svet s svojimi prevelikimi očmi. Masker je delal počasi in natančno. Uredil je Dedku brado in brke, obarval in nanesel ten na obraz, za hip se je prenehal šaliti, ko je pričel gladiti lasuljo, z nemajhnim ponosom je povedal, da je lasulja njegova osebna last. Podaril mu jo je evropsko znani pevec, ko se je s svojo zadnjo blestečo vlogo poslovil od odra.

Zdanilo se je in sneg je še vedno naletaval v velikih kosmih. Masker je končal svoje delo in skupina je takoj odšla na pot. Ostal sem sam v sobi. Tišina je dobila sedaj drugačen zven. Pred očmi sem imel še vedno lasuljo, ki jo prej pod kupi kostumov sploh nisem opazil. Tenor, ki je nekoč nosil to lasuljo, je osvajal občinstvo s čistostjo svojega glasu in z neko milino, njegov glas je imel v sebi zven malega bronastega zvončka, ki je nekako stisnjen in čeprav brez epske moči, sega s svojo nežnostjo neznansko daleč. Dobro sem poznal njegov glas. Poslušal sem ga, kako je prepeval znane arije po radiu, sledil sem njegovim nastopom v gledališču. Bil je član zbora, ki je s svojo pesmijo osvojil ves svet. Kadar sem govoril z njim, je bil prijazen in ljubezniv, skoro rahlo otožen. Hodil je na sprehode na Rožnik, kjer je ure tiho sedel pod košatimi kostanji ali pod trto sadaj za Cankarjevo sobo. V poletnih dneh se je rad umaknil iz mesta, k majhnemu potoku, kjer so otroci postavljali iz kamenja in blata jezove, za katerimi je zastajala voda. V tistih hipih se mi je zdel presunljivo sam, izgubljen, prav tako kot tedaj, kadar je hodil po mirnih ulicah pod Gradom. Kot da je tedaj izgubil svojo pesem in da mu presedajo trenutki, ko mora čakati na nastop in ni za njega drugega življenja kot petje. Pri njem je bila vselej jasno začrtana meja med odrom in življenjem in resnično je zaživel tedaj, kadar so se oglasili zvoki orkestra in ga je glas inšpicienta poklical na oder. Tedaj so se vrstile tiste predstave, ki se med seboj vselej razlikujejo, ki so na neki način vedno nove, ker igralci sami dopolnjujejo svoje vloge, žive z njimi in s trenutki na odru, predstava se zliva v celoto, kateri se podrede vsi sodelujoči, zbor, orkester in ljudje za odrom. Vselej pa nosi celotno dogajanje pečat ene same osebnosti, katera ji vdihne svoj lesk. To so tiste ure, h katerim se stekajo meseci in dnevi pevca, ki zna z osebnostjo svojega glasu oblikovati vse, kar poizkušajo ljudje izreči z besedo in s pogledom. Potegne jih za seboj v veselje ali v žalost.

Pozno zvečer se je vrnila skupina Dedka Mraza. Obiskala je vse vasi in šole na robu kotline ,pod hribi na oni strani Barja. Dedek Mraz se je utrujen vsedel na stol ob peči in si prižgal cigareto. Vzel si je z glave lasuljo, in jo vrgel na stol:

— Tu naj počaka za jutri!

Tedaj sem pomislil, da ni tišina nikjer tako brezupna kot v praznem gledališču, kjer počivajo v temi pod ponjavo oblazinjeni sedeži in da ni veselje nikjer tako pristno kot za odrom, kadar se prične predstava. *(Nadaljevanje sledi)*

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica 24 Maggio 1/1, Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Telefon 37-338, 95-823 — NAROČNINA: mesečno 800 lir — vnaprej, četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, celoletna 8.100 lir, SFRJ posamezna številka v tednu in nedeljo 50 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (1.000 starih dinarjev), letno 100 din (10.000 starih dinarjev) — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/1., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani — 501-3-270/1 — OGLASI: Cena oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, osmrtnice 150 lir — Mali oglasi 50 lir beseda — Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana» — Odgovorni urednik